

age^M

Život je nádherný v každém věku 4 – 5/2018

Startuje **5. ročník**
celostátního projektu
pro dětské kolektivy

Více informací uvnitř čísla

Srdce
s láskou darované

Máme být na co hrdí

8 Sletu zdar

16 Po stopách
ducha bádavého

20 Jesenické zvonkové
království

Život je nádherný v každém věku

Z obsahu

- 6 Epištoly:** O záhadném černém kotouči a kurážných Čechách
- 8 Vašima očima:** Sletu zdar
V naší rodině se tužíme už dvanáct let
- 12 Ohlédnutí:** 100 – a mnohem více – let českého a československého průmyslu
- 16 Cesty:** Po stopách ducha bádatelů
- 20 Reportáž:** Jesenické zvonkové království pro všechny generace aneb Tam, kde není čas na mobil
- 24 Tip na výlet:** Chvála slovenských hor
- 26 Miniatura:** Slunovratová noc
- 31 Pravidla nového ročníku celostátního projektu Srdce s láskou darované**
- 38 Partner Srdce s láskou darované:** Rychnovské muzeum se otevírá ještě víc školám
- 40 Rozhovor:** Lidé plánují maximálně na rok dopředu
- 43 Praxe:** Zelená pro matky s dětmi a každý den na jiné židli
- 45 Napsali nám:** Poselství Srdce s láskou darované jde s Hvězdičkami dál
- 46 Horoskop:** V souladu s časem
- 48 Tvoření pro radost:** Stromeček štěstí

Distribuuje zdarma také na základní a vybrané střední školy v ČR. Náklad 8000 výtisků.

Vydavatel:

ANTECOM s.r.o., Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4
IČ: 2836 2926, produkce@antecom.cz, www.antecom.cz**Redakční servis:** +420 602 313 176**Šéfredaktorka:** PhDr. Jana Jenšíková, jednatelka společnosti ANTECOM,
vydavatelství časopisů TRADE NEWS, AGE a TECH EDU**Redakce:** Mgr. Miloslav Jenšík, PhDr. Věra Vortelová, Štěpánka Kotrbová,
Ing. Vlasta Piskačová, Ing. Mgr. Daniel Libertin, PhDr. Jozef Gáfrik, CSc.**Grafická úprava:** Kateřina Jelínková**Produkce:** Mgr. Marek Jenšík

Datum vydání: 10. 9. 2018

Vydáno v Praze jako dvouměsíčník. MK ČR E 20841 / ISSN 1805-5524

Partner:

OPTYS, spol. s r. o.

U Sušárny 301, 747 56 Dolní Životice

Tel.: +420 553 777 392, e-mail: skola@optys.cz

Tisk a distribuce: OPTYS, spol. s r. o.**Náklad:** 8000 kusů**Foto na titulní straně:** Eva Stanovská – Letní čarování

Za obsah inzerce zodpovídá inzerent. Žádné části textu nebo fotografií nesmí být používány, kopírovány nebo jinak šířeny v jakémkoliv formě či jakýmkoliv způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Vyhlašujeme **5. ročník**

celostátní soutěže pro dětské kolektivy

Více informací uvnitř tohoto čísla a na webu www.srdceslaskou.cz.

Srdce
s láskou darované

*Už na 22 tisíc
soutěžících a 1100
soutěžních prací.*

Motto:

„Na dobro, které uděláte dnes, zítra lidé zapomenou. Přesto dál dělejte dobro. Dávejte světu to nejlepší, co je ve vás, a i když to nemusí stačit, přesto dávejte dál.“

Matka Tereza

Po stopách

Nejen historie nás nutí jít po stopách... Po stopách těch, co se do ní zapsali před námi. A nemusí jít vždy o královny či prezidenty, umělkyně nebo továrníky. Když se budete dívat pozorně, uvidíte možná stopy těch, o nichž dějiny nepíšou, a přesto prožili svůj život se stejnou vervou a chutí a vykonali spoustu dobrého.

Dobro totiž není nikdy malé nebo méně důležité. Dobro je prostě dobro, má nekonečnou spoustu podob a je jedno, jestli se projeví velkým činem nebo po kapičkách. I malé pousmání může vykouzlit štěstí. A drobná pomoc třeba obrovskou radost.

Pojďme si tedy společně pohrát s myšlenkami na to, jak vyčarovat někomu šťastný úsměv ve tváři. Je tu nový, jubilejní pátý ročník našeho projektu Srdce s láskou darované. My, co jsme se do Srdce už zapojili, víme, že to funguje. Vytvářejme společně pozitivní stopy. Není jich nikdy dost.

Jana Jenšíková, šéfredaktorka

P. S.: Jeden z mých dědečků pokládal ráno svému okolí otázku: Co vykonáš dnes dobrého? A musím přiznat, že nám dětem tím tehdy lezl neskutečně na nervy. Dnes se na ni po ránu snažím sama sobě odpovědět.

Foto: Marek Jenšík

EPIŠTOLY

0 záhadném černém kotouči a kurážných Češích

Právě taková sahara jako letos u nás panovala také jednoho srpnového podvečera před pětapadesáti lety, kdy jsem měl tu čest posedět s dvěma báječnými staršími pány. Ing. Jan Palouš, režisér krátkých filmů, s kterým jsem se už znal, na mou prosbu přivedl i profesora Karlovy univerzity MUDr. Josefa Grusse. Povíдали jsme si však převážně o pravěku českého hokeje. Oba pánové zamlada u nás patřili k průkopníkům jeho kanadské verze – s pukem.

V těchto dnech stojí naši hokejisté na prahu sezony, v níž si připomenou první zápasy svých předchůdců s černým kotoučem. Kdysi k nim patřili i oba ctihodní pánové.

První opravdové hokejové klání v naší zemi – předem ohlášené v tisku, hrané v dresech a podle v té době platných pravidel – proběhlo v tříkrálovou neděli roku 1901. Bylo to na kluzišti uprostřed oválu cyklistické dráhy zhruba v místech dnešního Strossmayerova náměstí v pražských Holešovicích a utkaly se Slavia a dávno neexistující Bruslařský závodní klub. To se ovšem ještě hrálo se zaoblenými holemi a s míčkem.

Pár let poté vyjel na český led první Kanadán. Jmenoval se Anderson a hokejista byl spíš mimochodem. Do Prahy ho přilákal věhlas profesora Ševčíka, u kterého se zdokonaloval ve hře na housle. Jako správný syn země javorového listu ale také obstojně válel s hokejkou. Zdejší borce udivoval tím, že do míčku netloukl jako oni, ale vodil jej po ledě a vypaloval na branku plynulým tahem. To proto, vysvětloval, že v Kanadě se hraje pukem. Co to je? No, jak to říct – takový černý kuláč z tvrzené gumy, podobný nejspíš krabičce s leštídkem na boty. Nešlo jim

to na rozum. Nějaké kolečko místo míčku? Pěkně děkujeme, raději zůstaneme na svém.

Počátkem adventu roku 1905 přinesla pošta slávistickým hokejistům milé překvapení: Jeho Jasnost kníže Colloredo-Mansfeld kladla si za čest pozvat vážené pány sportovníky k přátelskému setkání a exhibičnímu hockeyovému matchi na svém dobrříšském panství. Slávisté a jimi přizvaní soupeři z I. ČLTK se pochopitelně cítili kromobyčejně poctěni a s vřelým vděkem pozvání přijali.

Když nadešel určený den, potkalo slibný podnik to, co se pak na dlouhá léta stalo trvalou noční můrou českých hokejistů: náhlá obleva... Na hru na rybníku ani pomyšlení, leč posezení u zámeckého krbu za ten výlet rozhodně stálo!

Kníže, velký sportovec a mecenáš, vyprávěl o kanadském způsobu hry, jak jej poznal za Atlantikem. „Nic proti hokeji s míčkem, milí přátelé,“ říkal, „ale puk, to je jiná káva!“ Přinejmenším dvěma účastníkům zájezdu nasadil do hlavy brouka: činovníkovi Emilu Procházkovi a brankáři Josefu Grussovi, posluchači medicíny a známému všesportovci – hokejistovi, pozdějšímu reprezentantu v šermu a v tenisu, častému vítězi lyžařských závodů a zdatnému fotbalistovi. Ten roku 1905 napsal do Winchesteru předsedovi Anglické asociace ledního hokeje zdvořilou žádost o právo přeložit do češtiny kanadská pravidla, „podle nichž hrála anglická mužstva v St. Moritzu ve Švýcarsku“.

Souhlas získal a text nakonec přeložil z jejich verze ve francouzštině, v níž byla jeho generace zběhlejší než v Shakespearově jazyce. Přesto se u nás ještě drahý čas dál hrálo s míčkem, i když

V těchto dnech stojí
naši hokejisté na
prahu sezony,
v níž si připomenou
první zápasy svých
předchůdců
s černým
kotoučem.

článek 4 Grussova překladu již hovořil o „touši okrouhlém z kaučuku o průměru 7 ½ cm a 2 ½ cm tloušťky“ a plochých holích.

V té době stále sílilo české národní sebevědomí. A sport, který přitahoval hlavně studentskou mládež, v tom hrál důležitou roli. Už roku 1900 se podařilo vyslat na olympijské hry do Paříže samostatnou českou reprezentaci. Americké St. Louis o čtyři roky později bylo (nejen pro Čechy) příliš vzdálené a nedostupné, ale roku 1908 se do Londýna chystala početná výprava. Současně se však stupňoval tlak Vídně proti jakýmkoli českým snahám o větší samostatnost v rámci říše – a Rakouský fotbalový svaz dosáhl zrušení českého členství ve FIFA. Byl to velice nebezpečný precedens i pro další sporty!

Právě v těch časech plných beznaděje se Emil Procházka dozvěděl, že Louis Magnus, mistr Francie v rychlobruslení a šéfredaktor časopisu Les Sports d'Hiver (Zimní sporty), pozval do Paříže zástupce Velké Británie, Švýcarska a Belgie na přípravnou schůzku k založení mezinárodní organizace ledního hokeje podle kanadských pravidel. Kdyby se českým hokejistům podařilo do ní vstoupit, a dokonce dřív než Rakušanům, nebyla by to nejlepší odvěta za vídeňský úder českému fotbalu? A nevytvořilo by se tak skvělé předmostí pro příští protiútok české sportovní diplomacie?

Železo je třeba kout, dokud je žhavé. Procházka konal rychle a rázně. Oslovil Magnuse, přes noc vytvořil přípravný výbor českého svazu a jeho jménem poslal přihlášku do Ligue Internationale de Hockey sur Glace čili Mezinárodní ligy ledního hokeje. Vídeň ať skřípe zuby, co jiného jí zbylo? Češi teď patřili k zakládajícím členům LIHG, dokonce do ní byli zapsáni druží hned za Francií!

A co více, do Prahy dorazilo pozvání k mezinárodnímu turnaji ve francouzském Chamonix! Dál už je to vcelku známá historie. Po korunce se sebraly potřebné peníze a sedm českých hokejových mušketýrů (právě takový býval tehdy počet hráčů na ledě) vyrazilo na výpravu za poznáním do Savojských Alp. Puk poprvé uviděli a zatím jen potěžkali v horském vláčku těsně před cílem cesty, kde se seznámili s jedním z belgických reprezentantů. Když jim ukázal svou výzbroj a výstroj, šla jim z toho hlava kolem. Sami měli jen brusle, vypůjčené cyklistické svetry a docela obyčejnské rukavice, spíš tak na zimní špacír.

Gruss se navíc vybavil širokou šálou na omotání holeně „vykopávací“ pravé nohy... Hole kanadského typu si koupili až na místě. Obchodník jich měl na skladě právě jen posledních sedm, které se mu do té doby nepodařilo prodat. Byly černě lakované, ale Češi neměli na vybranou.

Hodina tréninku na kluzišti s hrazením, kde se hrálo (považte!) i za brankou. A hned potom už je předhodili prvnímu soupeři. Prohráli tam všechny čtyři zápasy, jak jinak? Poslední místo ani souhrnné skóre 4:31 si za rámeček věru dát nemohli. Ale Josef Gruss (sportovním pseudonymem Joe) tam i tak od své branky odvrátil nejednu hroznou situaci, však ho v hodnocení soutěže ve svých novinách pochválil sám monsieur Magnus. A Jan Palouš (mezi hokejovými kamarády Koza), budoucí otec filozofa Radima Palouše, vstřelil historický první český gól pukem. Na zpáteční cestě domů už ve Švýcarsku poprvé vyhráli...

Nebyli ti první čeští „kanadané“, předchůdci mnohonásobných mistrů světa, srdnatí chlapíci? Ještě do první světové války si zahráli na čtyřech evropských šampionátech. Tři vyhráli (i když jedno prvenství jim bylo neprávem upřeno anulováním výsledků turnaje), ze čtvrtého se vrátili druží.

Díky nim jsme měli evropské šampiony ještě dříve, než byla právě před sto lety obnovena naše státní samostatnost! A teď nechme hokej hokejem: i dnes by se nám ta jejich kuráž leckdy šikla, co říkáte?

Text: Miloslav Jenšík

Foto: Shutterstock

**Evropské šampiony
jsme měli dříve,
než byla právě před
sto lety obnovena
naše státní
samostatnost!**

Sletu zdar

V naší rodině se tužíme už dvanáct let

^
Nadšené sokolky z pražského Sokola Hanspaulka před předvedením sletové skladby Cirkus

Přesně tucet let je Sokol symbolickým členem naší rodiny. To byl mé dcerce Aničce rok a půl a společně jsme začaly navštěvovat oddíl rodičů a dětí v pražském Sokole Hanspaulka. Každé čtvrté dopoledne jsme tak trávily dvě hodiny hraním her, cvičením s básničkami, zdoláváním opičí dráhy (což bylo nejoblíbenější) a dokonce divadlem ke svačině, kterou děti po vydatném pohybu s chutí sluply. Bylo to vlastně Aniččino první setkání s kolektivem a musím říct, že jsme se do Sokola vždycky obě těšily. Po pár letech dcerka postoupila do dalšího oddílu a postupuje stále dál. Nyní ve svých třinácti je už členka oddílu starších žáků. A pořád se stejným nadšením jako tenkrát na začátku.

Prostě fit a s chutí

Aniččin oddíl se soustředí na gymnastiku, takže doma pravidelně předvádí hvězdy, salta, mosty a na libovolně vysokých volně stojících hrazdách výmyky. Líbí se mi hlavně všestrannost, se kterou se v Sokole k dětem přistupuje. Sokolské děti jsou prostě fit a ničeho se jen tak nezaleknou, v duchu sokolského Tužme se! A to bez fyzické a psychické zátěže vrcholového sportu i bez dnes bohužel téměř všudypřítomného tlaku na výkon.

Sokol také nabízí nenásilné soužití všech sokolských generací, například nejstarší cvičenka Sokolu Hanspaulka, paní Květa, slaví letos jen o sedm let mladší výročí než naše republika, a také rozumné připomínání národních tradic a vlastenectví. Třešnickou na dortu jsou pak na dnešní dobu velmi příznivé ceny tohoto „kroužku“.

A jak se dívá na Sokol Anička? „Za tu dobu, co do Sokola chodím, se toho spousta změnila. Vystřídali se cvičitelé, kamarádi, náčiní... Ale to nejlepší a nejdůležitější přece jen zůstalo. Je to ta původní Tyršova myšlenka, abychom se ve svém volném čase nejen pobavili, ale taky si zacvičili. Ze Sokola mám určitě nejvíc kamarádů. Ono za těch dvanáct let se člověk potká s tolika lidmi, že je ani nejde spočítat. Často potkávám kamarády z gymnastického oddílu různě po škole, až se tomu musím sama pro sebe usmát.“

A co pro mě Sokol znamená? Je to něco jako můj druhý domov. Nestalo se, abych vynechala rok, kdy jsem mohla cvičit v jednom z mnoha oddílů. Ráda bych se Sokolem zůstala po celý život, ať budu žít kdekoliv.“

Jen ruchem žijme!

Anička se jako nadšená sokolka zúčastnila prvního sletu už ve svých sedmi letech. V roce 2012 nacvičila se svými kamarády skladbu Jonatán, kterou ve dvou vystoupeních představili po několika krajských „předsletech“ v pražském Edenu. Proto mě nijak nepřekvapilo, když v září přišla s tím, že začíná nacvičovat další sletovou skladbu, která se jmenuje Cirkus.

Bylo mi jasné, že celý školní rok musím počítat s omezením našich rodinných aktivit. Návlek totiž není jen tak. Nacvičovalo se každý pátek, nejdříve hodinu, v závěru skoro dvě, od jara pak o víkendech probíhala secvičná setkání a vystoupení v různých místech Středočeského kraje.

Anička nevynechala ani jedno. A skladbu zvládla i přesto, že si v lednu zlomila nohu a celé tři měsíce nemohla chodit na tréninky.

Vrcholem této „předsletové“ fáze byla pro mě akademie v naší sokolovně, kde jsem poprvé viděla všechna vystoupení vcelku. Aniččin Cirkus mě úplně dostal svou dynamičností, obrovským nasazením cvičenců i vysokou obtížností. Před samotným sletem nás ještě čekalo několik praktických úkolů: zakoupení cvičebního úboru, zaplacení sletové průkazky nebo shánění povinných čistě bílých bot. Také jsem se musela smířit s tím, že první červencový týden bude patřit jenom sletu a Aničku prakticky neuvidím.

„Příprava na slet byla zprvu skvělá. Bavilo mě se ve skladbě posouvat, ladit drobné detaily. Jak jsme se ale prokousávali dál, přišly první problémy – nevycházelo nám to do hudby, stáli jsme špatně, šli jsme cviky na opačnou stranu... Říkal jsem si, že to bude dobré, že máme ještě spoustu času, ale hodně detailů jsme ladili pár hodin před vystoupením. Navíc jsme měli jednu z nejtěžších skladeb, hudba byla velmi rychlá a drobné chybičky byly neskutečně vidět,“ vzpomíná Anička na průběh nacvičování. „Postupně jsme se také sbližovali jako parta a opravdu jsme si užívali to, že spolu můžeme být a že jsme ta parta správná, o které se zpívá v poslední písni naší skladby. Za ten rok jsem získala hodně nových kamarádů, které bych si chtěla udržet i teď, když všechno skončilo.“

Sokol (Česká obec sokolská) je český tělocvičný spolek, který v historii české a slovenské tělovýchovy zaujal pozici nejen největší, ale také nejúspěšnější tělovýchovné organizace. Vznikl v roce 1862 a za jeho zakladatele jsou považováni Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner. V současné době má kolem 150 000 aktivních členů v celé ČR.

Všesokolský slet je vyvrcholení tělovýchovné činnosti sokolů zejména formou veřejných cvičení pro veřejnost. Bývá to příležitost pro setkání světového sokolstva, společenská událost s řadou doprovodných akcí. Jeho tradice sahá až do roku 1882.

Z letošního všesokolského sletu

▼

>>

V myslí vlast, v paži sílu

Sletové skladby samozřejmě plně vyniknou až na velké ploše stadionu, proto jsem s napětím očekávala začátek hlavní části sletu, který nadešel 5. července večer. Letošní ročník byl navíc v duchu oslav stého výročí založení naší republiky, což Sokol jako vlastenecká organizace ne-

mohl opomenout. V praxi to znamenalo především zařazení zvláštní skladby s názvem Spolu, kterou nacvičili čeští i slovenští cvičenci a která připomněla dlouholeté soužití našich národů. A také velmi dojemného vystoupení nejstarší generace českých sokolů nazvaného Princezna republika na hudbu Karla Hašlera, při němž celý stadion najednou utichl a oči diváků se začaly v nastávajícím šeru zvláště lesknout.

Jako vždy mělo obrovský úspěch vystoupení těch nejmenších, mě osobně dojala i vlastenecky laděná skladba pro muže s názvem Borci, kde ukázali skvělou koordinaci, takže celý stadion cvičil vskutku jako jeden muž, navíc v barvách trikolory. Velmi efektní bylo také vystoupení sokolských žen trefně nazvané Siluety, v jehož rámci cvičenky doslova čarovaly se stříbrnými obručky.

Moje srdcová záležitost však byla skladba Cirkus. Ta doslova zalila celý stadion nespoutanou energií mládeže, akrobatickými prvky a – obrovským nadšením. Což skutečně není jen tak, když uvážíte, že většina cvičenců právě prochází náročným obdobím puberty. Hlavním hudebním motivem skladby je už sama o sobě dojemná ústřední melodie seriálu Cirkus Humberto. Při tomto vystoupení už se mi slzy dojetí zastavit nepodařilo. Najednou mi bylo úplně jedno, kolik času mě stálo shánění bílých bot nebo kolik víkendů jsme kvůli nácvičce musely strávit v Praze, a byla jsem jen dojatá a hrdá. Hrdá na svoji dceru, která je prostě úžasná a šikovná a nebojí se velkých

^
Skladba Cirkus

>

V zdravém těle
zdravý duch!

věcí. Dojatá zápalem a nadšením mladých lidí, kteří zase dokázali, že jejich generace rozhodně bude stát za to.

Musím uznat, že bez Aničky by mě asi nena-
padlo slet navštívit. Což by byla opravdu škoda. Nestává se, alespoň tedy mně, tak často, aby naše hymna zazněla tak důstojně a před tak úžasným publikem jako právě letošního páteho července.

A jak slet prožívala Anička se svými kamarády?

„Musím říct, že i přes to, že tréninky byly ke konci hodně vyčerpávající a únavné, tak jsem si ho užila. Řekla bych, že to tak prožívala i naše parta. Snažili jsme si vystoupení a zkoušky zpříjemnit, jak jen to šlo. V přeplněné šatně jsme hráli hry a povídali si. Dojemné bylo, že jakmile se rozezněla první slova na obou vystoupeních, všechny celky zpívaly. Usmívali jsme se na celé kolo a užívali si to. Autorka skladby měla pravdu, když do jejího popisu napsala, že ji vytvořila proto, aby se mladí lidé seznámili a pobavili se spolu. Bylo vidět, že i přes obrovskou náročnost cvičení si to všichni užíváme. A když zaznělo poslední Hej! označující konec skladby, chtěla jsem se vrátit do září, na první hodinu, kdy jsme se učili první kroky. Chtěla jsem ten krásný rok plný zážitků a nově poznání kamarádů zažít znovu. Bohužel to nejde. Doufám, že za šest let budu znovu s tak báječnou partou (nejlépe se stejnou, ale s největší pravděpodobností se nám to nepoštěstí) nacvičovat novou skvělou skladbu a budu si to užívat tak jako letos!“

Text: Šárka Stegbauerová

Foto: archiv Sokola a autorka článku

^

Nejstarší sokolové na pražském stadionu Eden získali letos srdce diváků skladbou Princezna republika

<

Sokolka Anička Stegbauerová

XVI. všesokolský slet 2018

Šestnáctý všesokolský slet se konal ve dnech 1. až 7. července 2018 v Praze a nesl se v duchu oslav stého výročí vzniku Československa. Zúčastnilo se ho kolem 13 000 sokolů ze všech koutů naší republiky i ze zahraničí, a to ze Slovenska, Dánska, Slovinska a Kanady.

Hlavní program byl soustředěn do tří dnů. Třetího července se v O2 areně v rámci programu Sokol Gala divákům představily různé sportovní disciplíny, které Sokol v Česku praktikuje. Ve dnech 5. a 6. 7. proběhla na vršovickém stadionu Eden vystoupení hromadných skladeb. Oba dny si měli diváci možnost vychutnat vystoupení seniorů Princezna republika, Děti, to je věc! mladšího žactva, Cirkus staršího žactva, ženskou skladbu Ženobraní, skladbu pro dorostence a muže Borci, skladbu Siluety pro dorostenky a ženy a skladbu Spolu pro ženy, muže a dorost, secvičenou společně českými a slovenskými sokoly. Pouze první den se předvedly skladby V peřině mladších žákyň, Gymnastický sen secvičená Českou asociací Sport pro všechny a skladba dánských dorostenek z Ollerup Academy a jen druhý den vystoupily předškolní děti se skladbou Noty, rodiče s dětmi ve skladbě Měďové a ženy se skladbou Cesta.

Sedmnáctý všesokolský slet je naplánován na rok 2024.

100 Sto – a mnohem více – let českého a československého průmyslu Máme být na co hrdí

Za pár týdnů oslavíme sto let od založení Československé republiky, která se za dobu svého dvě desítky let dlouhého trvání dostala mezi deset nejvyspělejších zemí světa. Měla na co navazovat. Především strojírenství na území Čech a Moravy odjakživa tvořilo základnu rakousko-uherského průmyslu a od devatenáctého století bylo skutečnou páteří hospodářských úspěchů monarchie.

^
Tomáš Baťa,
jedna z nejvýraznějších
osobností historie českého
průmyslu

Bylo to dáno šikovností a vynalézavostí našich předků, řemeslnou tradicí a dobrou technickou výchovou a vzděláváním na území Čech a Moravy, kontinuálním historickým vývojem od úspěšných řemeslníků přes malé dílny po větší fabriky a velké společnosti. Ale bylo to dáno hlavně pracovitostí, vizemi a touhou splnit si své sny desítek a stovek bezejmenných českých techniků a podnikatelů, ale i těch, které máme v národním povědomí jako pilíře podnikavosti a úspěchu. **Josef Božek, František Křižík, Ignác Šustala, Emil Kolben, Václav Klement a Václav Laurin, Emil Škoda, Tomáš Baťa...**

Přirozený rozvoj českého a moravského průmyslu zastavila až druhá světová válka. Rokem 1949 pak „vstoupilo“ Československo do RVHP – Rady vzájemné hospodářské pomoci, ekonomického uskupení států východního bloku. A smysluplný vývoj byl zastaven „plánovanou ekonomikou“ na dalších čtyřicet let, protože naše průmyslová produkce se neřídila potřebami domácího či světového trhu, ale především potřebami centrálně řízeného trhu RVHP. Bohužel řada dobrých českých nápadů a prototypů byla zavržena a na jejich realizaci nikdy nedošlo, protože východní trh v tu dobu zrovna potřeboval od šikovných Čechoslováků něco jiného.

Přesto byla tradice více než dvou století průmyslové výroby v českých a moravských zemích tak silná, že se přes řadu přehmatů a chyb privatizačních devadesátých let podařilo navázat na to dobré. **Česká republika je dnes zemí s největším podílem průmyslu na tvorbě hrubého domácího produktu ze všech států Evropské unie.** Je malou otevřenou ekonomikou závislou na exportu. Ten v posledních letech stabilně roste a vloni historicky vůbec poprvé překonal magickou hranici čtyř bilionů korun.

Pojďme si proto připomenout některá jména a zlomové body historie českého a československého průmyslu.

STOLETÍ PÁRY

Devatenácté století bylo stoletím páry. Kdo by tuhle větu neznal. Jak vypadalo století páry mezi techniky, vylepšovatelé a vynálezci – tehdy se jim říkalo „umělci“?

První parní automobil sestrojený v Čechách projel před učenci, šlechtou, novináři, úředníky i širokou veřejností pražskou Stromovkou už 17. září 1815. Jeho autorem byl **Josef Božek**, syn mlynáře z Bírova ve Slezsku. Skoro zapomenutými „umělci“ té doby jsou třeba Ing. Václav Mareš z Nižboru, který roku 1815 nakreslil **říční loď**

na **parní pohon** pro plavení dřeva po Berounce, další **parovůz** vyprojektoval František Brůnch. Roku 1817 představil Božek nejprve **parní člun** na rybníce Valdštejnské zahrady a poté na Vltavě u Císařského mlýna **parní loď**. Vložil do jejího vývoje a výroby všechny své úspory. V tu neděli 1. června 1817 přišly tisíce zvědavců. Plavba byla úspěšná, ale přihnala se bouře a ve zmatku neznámí zloději ukradli pokladnu s celým vstupným. Josef Božek prý neměl druhý den ani na oběd pro rodinu. Pomohla mu až anonymní sbírka pražské inteligence, která vynesla 300 zlatých.

STOLETÍ ELEKTŘINY... A VŮNĚ BENZINU

Po páře, jak známo, přichází na řadu elektrická energie. Ale k nám s ní ruku v ruce přišel, naštěstí, i benzin. To bylo tak.

Mladý mladoboleslavský knihkupec a vyučený kovář **Václav Klement** potřeboval opravit své jízdní kolo, které tehdy představovalo celé jmění. Napsal proto německému výrobcí do Drážďan, ale česky. Dostalo se mu odpovědi, že musí psát německy. To ho trochu rozlítlo a hlavně motivovalo. Spojil se s turnovským strojníkem Václavem Laurinem a v domě U Hejtmánků na Podolci v Mladé Boleslavi založili v polovině devadesátých let devatenáctého století **továrnu na jízdní kola L & K**. V roce 1896 už v tvrdé německé a anglické konkurenci prorazili s kolem Slavia. A šli dále. Doba přinesla motorová kola a rok před koncem století i první skutečný **motocykl L & K Slavia**.

A od motocyklu už bylo blízko k **osobnímu vozu**. Prvním automobilem L & K byl roku 1905 model **Voiturette**. Přes všechny úspěchy se značka roku 1925 spojila se Škodou. A český automobilový průmysl byl zase silnější.

Roku 1901 se na Žofíně uskutečnila první výstava motocyklů. Dosud neznámý smíchovský mechanik **Josef Walter** tu představil motorovou dvojkolku. Založil tak značku českých motocyklů, automobilů, jako byl třeba elegant Walter WI 1914, a především světově známých leteckých motorů.

Roku 1850 se do rodné Kopřivnice vrátil ze zkušene z Vídně sedlář, kolář a lakýrník, osmdesátiletý **Ignác Šustala**. Za peníze půjčené od bratra si otevřel dílnu na výrobu luxusních kočárů

a bryček. Pochopil ale, že éra vozů tažených koňmi pomalu končí, a roku 1882 už jeho továrna vyrobila prvních patnáct **železničních vagonů**. Od 90. let rozšiřovala Kopřivnická vozovka výrobu vagonů a položila základy budoucí **Tatře**.

Co je ale důležité, roku 1897 vyrobili v Kopřivnici první opravdový automobil ve střední Evropě. Byl to legendární **Präsident**. Rok nato pak kopřivnická automobilka smontovala i svůj první nákladní automobil. V řadě úspěšných tatrováků model **Tatra 80** měl v oblíbenosti i prezident Tomáš G. Masaryk.

Zatímco ještě v roce 1897 ukazovali Američanům v cirkusu Barnum & Bailey automobil jako atrakci, v Praze se roku 1905 uskutečnil první autosalon, opravdová mezinárodní výstava, kterou za tři dny navštívilo na jedenáct tisíc „odborníků“. Bylo jasné, že v našich zemích se z automobilismu stalo na začátku dvacátého století průmyslové odvětví s obrovským potenciálem.

Uvědomil si to třeba i baron Hanuš Ringhoffer, když roku 1907 vstupoval do společnosti První českomoravská továrna na stroje v Praze na Smíchově. Pod značkou **Praga** se továrna už pod vedením tří **bratří Maříků** stala od roku 1911 naším nejvýznamnějším výrobcem nákladních automobilů.

A uvědomil si to i **Emil Škoda**, který 12. června 1869 kupuje za 168 tisíc zlatých od hraběte Valdštejna-Vartenberka v Plzni strojírenskou

^

Osobní automobil z dílny
Laurin & Klement

Legendární automobil
Präsident na československé
poštovní známce

v

Náš průmysl vynikal
v těchto oborech:

automobilový
železniční
lodní
letecký
textilní

>>

^
Emil Kolben

továrnu s 33 dělníky. Za pár let z ní byl kolos se 4000 zaměstnanci, který vsadil na zbrojní průmysl, výrobu technologických celků a válcování železa. Do první světové války byly **Škodovy závody** největší zbrojovkou mocnářství. Po spojení s Laurin & Klement roku 1925 vstupuje značka s okřídleným šípem i do automobilového průmyslu.

Ale abychom se dostali k té elektřině...

Ze svého angažmá u Edison General Electric v USA se roku 1896 vrátil **Emil Kolben**. Znal se s Thomasem A. Edisonem i Nikolou Teslou. Ve Vysočanech zakoupil 8000 metrů čtverečních a postavil **továrnu s vlastní elektrárnou**. Začal tu vyrábět stroje a zařízení pro velké elektrárny na vodní i parní pohon a získal bohatou klientelu po celé západní Evropě. Kolbenka byla svým výrobním programem, zaměřeným na přenos síly elektrickou energií, ve své době světově zcela unikátní průkopnickou společností.

PŘED STO LETY ANEB VZDUCH JE NAŠE MOŘE

Vznik mladé Československé republiky přináší výrazný rozvoj další z významných součástí českého hospodářství – **leteckého průmyslu**.

Už na konci roku 1918 založilo Ministerstvo obrany první Kramářovy vlády Továrnu na letadla – **Letov**. V únoru roku 1919 pak továrnu **Aero**. Ta přišla i s prvním vojenským letounem vlastní konstrukce – legendárním Aero A-1. V téže roce byla založena firma pro opravy a výrobu letadel **Avia**. Ta představila roku 1920 nový sportovní letoun Avia BH-1 a roku 1929 se pak začlenila do koncernu Škoda. Letov představil roku 1921 první ryze československý bojový letoun Letov Š-1 a Avia stíhací dolnoploš-

ník Avia BH-3. A Aero přišlo s prvním civilním dopravním letounem Aero A-10. V roce 1923 rozjíždí pražská **Waltrovka** výrobu později světově známých leteckých motorů.

Na Moravě vznikají letecké závody ve třicátých letech i díky osvědčení Tomáše Bati a jeho podpoře leteckého průmyslu. V roce 1934 v Otrokovicích vzniká **Zlínská letecká společnost**, pozdější Moravan a dnešní Zlin Aircraft. V roce 1936 pak **Let Kunovice**. Český letecký průmysl vyráběl ve dvacátých a třicátých letech desítky modelů, od poloviny třicátých let s větší orientací na vojenské účely. Na tuto základnu pak navázal poválečný letecký průmysl. Vždyť už v roce 1946 začala Avia vyrábět podle německého Messerschmittu Me 262 první československý proudový letoun Avia S-92.

Dalším průmyslovým oborem, který nová Československá republika začala rozvíjet, byl **zbrojní průmysl**. V roce 1919 byla v Brně založena Československá státní zbrojovka. Ta od roku 1922 vyrábí první československou armádní pistolí ČZ vz. 22, jejíž výroba pak přechází do České zbrojovky ve Strakonici. Škodovka vyrábí od roku 1924 špičkový obrněný vůz PA-II zvaný Želva a rok nato Zbrojovka Brno armádní pušku systému Mauser. V roce 1935 představuje Škodovka lehký tank LT vz. 35, později LT 38. Na vývoji a výrobě pistolí a pušek se po válce významně podílí Česká zbrojovka Uherský Brod, která od roku 1959 vyráběla nezníitelný samopal Sa vz. 58, od roku 1975 pistolí CZ 75 a v současnosti například armádní útočnou pušku CZ 805 BREN.

ČESKÉ PATENTY A VYNÁLEZY

Úspěchům šikovných rukou českých techniků musí předcházet nápady chytrých hlav našich vědců, vývojářů a výzkumných pracovníků.

Světových úspěchů dosahují české týmy především v oblasti chemické či textilní výroby. Tým profesora Wichterleho objevil v roce 1940 **silon** – vlákno podobné nylonu, ale s daleko lepšími parametry. V roce 1941 byl vynalezen **polyamid 6**. Profesor Otto Wichterle se do dějin zapisuje ještě výrazněji v roce 1969, kdy dal světu **kontaktní čočky**. Jeho patent na měkké kontaktní čočky byl bohužel bez autorova vědomí prodán za směšnou částku.

Letoun Letov S-328
v

V roce 2003 například vyvinula unikátní technologii a dva roky nato byla zahájena výroba strojů Nanospider na výrobu **netkaných textilií z nanovláken**.

Celosvětového úspěchu dosáhl např. Ústav makromolekulární chemie Akademie věd ČR patentem **hydrofilního gelu** Hemagel, který se úspěšně používá pro hojení ran. Tým profesora Antonína Holého z Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR na přelomu milénia završil výzkum **antivirotik**, které pod názvem Truvada pomáhají v léčbě a prevenci HIV/AIDS či hepatitidy B.

A jak jinak zakončit část věnovanou českým hlavám než vyjádřením úcty dosud jedinému českému držiteli Nobelovy ceny v oblasti vědy – Jaroslavu Heyrovskému. Ten ji v roce 1959, tedy téměř před šedesáti lety, získal za svou metodu elektrochemické analýzy – **polarografii**.

Připravila: Štěpánka Kotrbová

Foto: Shutterstock a archiv autorky

<
Profesor Otto Wichterle,
vynálezce kontaktních čoček

Mezi české
vynálezy patří:

kontaktní čočky

silon

polyamid

nanovlákn

hydrofilní gel

antivirotika na HIV

polarografie

Týmy českých vývojářů v oblasti textilních strojů vynalezly například **nástavný automat na tkalcovský stav**, to bylo v roce 1933. Po válce se pak proslavily mj. vynálezem pneumatického tryskového tkalcovského stavu (1947), vodního tryskového tkalcovského stavu (1951) a v šedesátých letech dále vynálezem skřipcového stavu, bezvřetenového dopřádacího stroje či patentováním konstrukčně nového textilního stroje Arachne.

Technická univerzita v Liberci kráčí ve šlépějích úspěchů místních textiláků i v moderní době.

POČÁTKY NAŠEHO PRŮMYSLU V DATECH

I když všechna ta důležitá se sem nemohla samozřejmě vejít.

1740	Nejstarší chemickou továrnou u nás je Minerální závod Velká Lukavice. Termické zpracování pyritu a síry tu zahájili roku 1740.
1825	Jednou z nejstarších firem na výrobu střeliva na světě je vlašská Sellier & Bellot. Vznikla roku 1825.
1830 1839	Severní Morava se stala ocelovým srdcem Evropy. Roku 1830 byla jako první v monarchii zapálena pudlovací pec ve Vítkovicích. V roce 1839 vznikají v Třinci Třinecké železářny, které vyrábějí dlouhé ocelové válcované výrobky.
1856	V roce 1856 byl založen Rakouský spolek pro chemickou a hutní výrobu, pozdější Spolchemie, s podniky v Ústí nad Labem, Pardubicích a Neratovicích.
1871	V Praze vznikla roku 1871 První českomoravská továrna na stroje, pozdější Pragovka.
1887	V Chomutově byla roku 1887 založena společnost Mannesmann, která jako první na světě použila poutnické stolice pro válcování bezešvých trub. Emil Škoda začíná v devadesátých letech vyrábět v Plzni děla a kanony především pro rakouskou bitevní flotilu.
1894	Tomáš Baťa společně se svými sourozenci Annou a Antonínem zakládá roku 1894 ve Zlíně asi nejslavnější českou značku – firmu Baťa. Za dva roky se zbavil dluhů, nutných pro rozjezd podnikání, a díky novým manažerským metodám a přístupu ke svým zaměstnancům včetně jejich vzdělávání nastartoval rozkvět koncernu, který se zabýval pětácti různými obory, a rozvíjel svůj obchod a výstavbu výrobních závodů doslova po celém světě včetně zemí třetího světa.
1900 1911	První Českomoravská továrna na stroje vyrobila roku 1900 první parní lokomotivu řady 310.0. Ringhofferovy závody pak vyrobily roku 1911 první elektrickou lokomotivu řady E 200.0.
1903 1905	Ve Zlíně byla roku 1903 založena první strojnická dílna firmy Baťa a roku 1905 vyrobila první obuvnický stroj.
1911	Škodovy závody začínají v roce 1911 s výrobou obráběcích strojů.
1914	V roce 1914 koupila L & K firmu RAF v Liberci a položila základ automobilce Liaz. V tomto roce byli čeští výrobci L & K, Walter, Praga i kopřivnická Nesseldorfer Wagenbaufabrik (Tatra) zařazeni do systému rakousko-uherské zbrojní výroby.

Po stopách ducha bádavého

Někdo své předky hledá a někoho si jeho předkové najdou. Jako mou mámu a mě, praneteř a prapraneteř Ludvíka Očenáška, konstruktéra, vynálezce a vlastence zejména doby naší první republiky.

Ludvík Očenášek
vynálezce a vlastenec
1872 – 1949

Model Očenáškovy
vrhače rakety
z roku 1915

^
Pohlednice vydaná u příležitosti
odhalení pomníku Ludvíka
Očenáška v obci Kříše

Reklamní
fotografie
Očenáškovy
plamencové lampy

Předvádění
hydrodynamického
člunu v Praze
31. 10. 1933

Očenáškovy pokusy
s raketami 2. 3. 1930

Ludvík Očenášek
v sokolském kroji
(nahore zcela
vpravo)

Očenášek při
zkouškách
brzdícího padáku
k raketám

Příprava
startovací rampy
2. 3. 1930

Očenášek se svými
spolupracovníky
před vlastním
jednoplošníkem

Rodinná fotografie
Pavliny a Ludvíka
Očenáškových

Odhalení

Je sobota 4. srpna a do Kříší, části obce Břasy v okrese Rokycany, se sjíždí neobvyklý počet návštěvníků. Nikdy jsem tu nebyla a o svém předkovi toho vím málo. O co méně já, o to více její zná Jana Čiháková ze spolku Přeskopec a Michal Plavec, kurátor letecké sbírky Národního technického muzea. Právě oni spolu s obcí Břasy stojí za skutečností, že se tu za chvíli na návsi za kapličkou svaté Barbory a svatého Floriána bude odhalovat pomník Ludvíka Očenáška. U příležitosti jeho 146. narozenin a ke 100. výročí založení Československé republiky.

Dozvídám se, že Ludvík byl zvědavý a technicky nadaný dítě. Již v deseti letech si sestrojil malý kolotoč a své kamarády na něm svezl za pytlíček třešní. „Prostě obchodník,“ prohlásí má

příbuzná, také prapraneteř, a široce se usměje. „V Praze vystudoval strojní průmyslovku a stal se mimořádným posluchačem elektrotechniky a fyziky na ČVUT. Když mu bylo šestadvacet, založil mechanickou dílnu na opravu kol a brzy ji rozšířil na elektrotechnický závod se stovkou zaměstnanců. Zkonstruoval monocykl, na němž se nesedí, ale sedí se v něm.“ „A těžce se na něm udrží rovnováha,“ vstupuje do výkladu jiná žena z rodiny, která si jízdu na takovém kole vyzkoušela.

Medaile od prezidenta Masaryka

Nic neříkám, stojím na kříšce návsí a poslouchám, jak to bude dál. „Ludvík byl pan továrník a bádání se věnoval nejen svou duší, ale i svými penězi. Sestrojil hvězdicový letecký motor a v touze vzlétnout i letadlo vlastní konstrukce. Vzlétnout se mu úspěšně nepodařilo, ale on pokračoval ve svých nadčasových vizích. Sestrojil a ve třicátých letech minulého století odpálil raketu do výše dvou kilometrů! Byl hnán představou, že takto by se mohla rychle dopravovat pošta z Evropy do USA.“ Když to slyším, mé srdce se usmívá. I já jsem svými příbuznými považována občas za vizionáře a možná snílka, jen v naprosto jiné oblasti. „Kdo ví, možná si někdy zboží budeme posílat raketou, letecky už to umíme,“ slyším hlas své myšlenky a k uchu mi doléhá: „Ludvík byl nejen vynález-

ce, ale i vlastenec. Na konci první světové války odposlouchával pro odbojovou organizaci Maffie linku mezi válečnými ministerstvy Berlína a Vídně, za což pak dostal od prezidenta Masaryka Československou revoluční medaili. A ve svých 73 letech bojoval na barikádě u Českého rozhlasu v Balbínově ulici, kde byl 8. května 1945 vážně zraněn.“

Hurá do vesmíru!

Zatímco povídání o mém praprastrýci nebere konce, čtu si v jednom z prospektů, že Ludvík je také jedním ze dvou Čechů, jejichž jména jsou uvedena v mezinárodní vesmírné síni slávy v Muzeu historie vesmíru v Novém Mexiku (USA). Jeho fotografii tam doprovází popis: *L. Ocenasek - Czech Rocket and Airplane Pioneer*. „No páni, tak to mám vydatnou srpnovou sobotu!“ poděkuji uznale paní Čihákové, která se o popularizaci mého předka zaslouhuje už devět let.

Můj praprastrýc Ludvík se svým duchem bádatým je pochován na Olšanských hřbitovech v Praze. A ode dneška má tedy i svůj pomník v rodné vsi.

Znáte vy své předky? Možná budete překvapeni jako já.

Text: Alice Dokoupilová

Foto: Alice Dokoupilová a archiv rodiny Očenášků

Pohlednici otiskujeme s laskavým svolením Obecního úřadu Břasy.

Ludvík Očenášek
(4. srpna 1872, Kříše až
10. srpna 1949, Dražej) byl český konstruktér a vynálezce, který významně přispěl především k rozvoji raketové techniky, úspěšný podnikatel a vlastenec

< ^

Pomník Ludvíka Očenáška
v Kříších

Mohlo by vás zajímat:

ocenasek.webnode.cz

ospreskopec.cz

Naučná stezka Ludvíka
Očenáška Plasy–Dolní Bělá

Lucie Ernestová: Kořeny a křídla

K životu potřebujeme vzletné sny a přání zrovna tak jako pevné zázemí domova s jasnými pravidly a řádem.

Pryč s mýty, ať žijí mýty!

Někteří filosofové říkají, že žijeme v éře „resuscitace mýtů“. Zaujalo mne to a trochu jsem o tom popřemýšlel. Mimo jiné i proto, že přednáším kulturní antropologii. Je na tomto tvrzení něco pravdy?

Myslím, že ano. Napřed ale uvedme, **co vlastně je mýtus**. Je to jakási „univerzální pravda“, příběh, který zakotvuje, sjednocuje (zakládá kolektivní identitu), dává smysl, uklidňuje, ale i hodnotí a normuje – tedy také zavazuje. Mýtus dodává legitimitu a důvěryhodnost, zpevňuje institucionální loajalitu. Vyprávění „šikují“ lidi do „předem vymyšlených“ celků, které nad nimi nabývají sugestivní moci a formují si je k obrazu svému, ať si to lidé uvědomují nebo ne. Narace mají větší psychologickou, politickou, ale i morální sílu než logické argumenty, ba než pušky! Dochází k bludnému kruhu tzv. kauzální atribuce: lidé mají sklon připisovat jednání jednotlivců důvody podle jejich zařazení do větších celků, a pak se vlastně již vzájemně neposlouchají, neboť vše je „předem jasné“!

Oponent by namítl: dnes přece žijeme v **moderní společnosti**, a evropský novověk přece radikálně odmítl předchozí „báje a pověsti“ a zvedl **prapor vědy**! Jistě, moderní evropský novověk se ostře vymezil vůči „mytologii středověku“ (zejména vůči mýtu urozenosti), ale nepřišel snad nenápadně s novými mýty – například s mýtem o Pokroku, úloze Národa, o Rozumu, Svobodě, Lidských právech? Nenahradil jen loajalitu tradiční, tzn. rodovou, kmenovou, rodinnou, stavovskou apod., loajalitou ke kulturním, ekonomickým a politickým institucím, především národnímu státu? A není ona tehdejší nezdolná víra ve spasitelnou úlohu vědy a techniky také jistým mýtem??

Jak praví J.-F. Lyotard, „**postmoderní**“ **myšlení** nastoupilo s tezí definitivního „konce všech příběhů“, „soumraku model“ (jak by plesal F. Nietzsche!). Chvilí se zdálo, že sjednocující mýty („metanarace“) vskutku ztratily svoji věrohodnost. „Evropa jakožto evropský mýtus o Pravdě, všeobecném a univerzálním receptu na vše, zemřela. Pohřeb se ještě nekonal a asi konat nebude, úmrtní oznámení jsou však rozslána,“ napsal v 90. letech historik Dušan Třeštík.

Ukazuje se však, že potřeba mýtu je přespriliš zakořeněna v lidské povaze; jedná se o **antropologickou konstantu** překračující tisíciletí. A tak zde máme éru mýtů nových, produkováných dnes a denně politickými stranami, expertními týmy, velkými firmami, think tanky, ale především reklamními agenturami a médii! Sociální sítě jsou přímo líhněmi mobilizujících, ale i demobilizujících příběhů, jež mají jasnou objednávku i jasné cíle...

Chápu smysluplnost, ba jistou užitečnost mytologie, a to jak pro jednotlivce (každý máme své individuální či rodinné mýty, které odmítáme zpochybňovat), tak pro širší společenství lidí (je mi například jasné, jak dobře posloužil masarykovský mýtus zpevnění kolektivní identity první republiky). Přesto mne svým způsobem děsí. Bytostně se totiž obávám právě oné **černobílosti**, jež mýty nutně vymezuje a jež znemožňuje barevnější, složitější, problematičtější vidění a chápání světa! Tím, že mýtus vždy něco ustavuje (My), a tedy i něco zapuzuje, vymezuje nepříteli, odmítá jakoukoli empatii, natož spolupráci s Nimi. Kolektivní narace se nakonec staly pastmi, do nichž upadly celé generace a vedlo to k válkám „horkým“ i k té „studené“. Zkrátka: mýty se vyrábějí na objednávku, jsou tedy protézami; není lepší naučit se chodit po svých?

Mýty se vyrábějí na
objednávku, jsou tedy
protézami; není lepší
naučit se chodit
po svých?

Text: Petr Nesvadba
Foto: Shutterstock

Jesenické zvonkové království pro všechny generace aneb Tam, kde není čas na mobil

„Psal se rok 1992 a já jakožto dvanáctiletý šlachovitý klučina jsem jel poprvé na Campanulu. Jelikož jsem díky zálibě rodičů v táboření jezdil na kdejaký tábor už od svých tří let, považoval jsem se (dnes mi to přijde k smíchu) za ostříleného táborníka. To jsem se však šeredně spletl. Neboť Campanula je specifická a zvláštní a mě naprosto uhranula, vlezla mi pod kůži a zaryla se mi hluboko do srdce. Stále mě to neopouští,“ vzpomíná na své campanulácké začátky Oldřich Vyvial, který je dnes vedoucím tohoto letního dětského tábora, schovaného v srdci Jeseníků. Od jeho založení už uplynuly víc než čtyři desítky let.

Jak se narodil horský zvonek

„Myšlenka na založení dětského letního tábora vznikla v roce 1974 na Základní devítileté škole Lidových milicí v Opavě-Kateřinkách. Jirka Schreier, jeden z oddílových vedoucích, v té době tábořil s dětmi na Beránkově pile v Mníchově u Vrbna pod Pradědem. To byly doby, kdy děti ‚bydlely‘ ve stanových áčkách a trávil týden prázdnin v chráněném údolí Jeseníků – pod dohledem Lesní správy i Chráněné krajinné oblasti Jeseníky (CHKO),“ doprovází listování albem se starými fotografiemi Jana Jáchimová (Muchová), další z táborových dospělých nadšenců.

Rok nato prý na tom místě prvně s Jiřím Schreierem tábořila třicítka dětí a jejich tábor už měl název Campanula, horský zvonek, podle kvítku tak typického pro jesenické kopce. „Tehdy měly stany kovovou konstrukci a nechyběla ani táborová kuchyně,“ usmívá se Jana Jáchimová. V roce 1976 byl o Campanulu již velký zájem, a ve spolupráci se školou, národním podnikem Ostroj a vedením CHKOJ se jeho základna přemístila do chráněného kouta, asi kilometr dál od Beránkovy pily. Nové místo lépe vyhovovalo potřebám stanování, dopravě i zajištění pitné vody. „Tehdy jsem byla hlavní vedoucí a spolu s pěti dalšími dospělými jsme chystali program pro 35 dětí. To už jsme měli k dispozici novou kuchyni, kterou nám zabezpečil národní podnik Ostroj, a získali jsme také od různých společenských organizací dvacet tisíc korun

na vybudování nových stanů s dřevěnou podsadou,“ dodává Jana Jáchimová.

Jako z Foglarova příběhu

Vraťme se však do vzpomínek Oldy Vyviala na jeho první setkání s Campanulou. „Na to, co mě v táboře čekalo a čeká každého nově příchozího, se nelze připravit. Nejprve mne překvapilo

^

Jedni z prvních campanuláků, psal se rok 1976 (uprostřed Jana Jáchimová)

<

Z letošního tábora

>>

>

> >

V průběhu pobytu si děti zahrají až 130 her

v

to nádherné místo – louka obehnaná vzrostlým lesem i mlázím, co by kamenem dohodil je slyšet zpěv říčky Černé Opavy a na to všechno shlížejí vysoké kopce a skály. Připadáte si, jako byste se ocitli v nějaké Foglarově knížce. Byl jsem tam to léto skoro nejmladší, většina z táborníků měla čtrnáct a víc. A tolik netradičních her a soutěží, při kterých jsme museli často zatnout zuby, ba i sáhnout si ke dnu svých sil, jsem nikde jinde nezažil,“ líčí dojmy ze svého prvního pobytu na táboře jeho dnešní vedoucí.

Hry jako Strom života, Běh zpaměti, Rodenův závod, Den trifidů a asi nejdrsnější závod, Finská stezka, při kterém v plném nasazení někdy tekla i krev, to vše vám prý ukáže, co ve vás je, a i trochu napoví, jaký jste nebo budete člověk. A tyto, někdy bolestivé chvíle vyvažují třeba regulérní Vánoce s dárky i stromečkem. „S postupem času se ti mladí, kterým bylo osmnáct a víc, vraceli na tábor jako instruktoři. A já měl stejnou cestu. Bylo mi osmnáct, stal jsem se členem týmu dospělých jako sporták. Do té doby jsem netušil, jak náročné a zodpovědné je chystat hry a soutěže. Po týdnu jako dospělák jsem byl vyplivnutý jako dítě po čtrnácti dnech na táboře a možná i víc,“ říká Oldřich Vyvial, který se všechno, co se na Campanule naučil, snaží předávat dalším dětem.

O Campanulu stálo za to bojovat

Na dno svých sil si několikrát sáhla i samotná Campanula. To když třeba přežila pokusy o vyhnání tábora z jeho území, povodeň v roce 1997 nebo požár o deset let později. „Tenkrát lehl popelem náš srub, shořela kuchyně, kroniky, knihy, sportovní věci, prostě všechno. Byla to velická tragédie a mnozí rezignovali. Ale já jsem si řekl, že Campanula musí žít dál,“ vstupuje do vyprávění Stanislav Pešát, který je zároveň i vedoucí spolku Campanula. „Podařilo se mi získat další nadšence i finance, takže srub i s úložnými prostory zase stojí a tábor může sloužit dalším generacím. Nyní máme pět turnusů, jeden tý-

>

Stanislav Pešát, který tábor zachránil po vyhoření (vpravo), a Jan Vícha; oba jezdí na tábor již desítky let

denní, jeden desetidenní a tři čtrnáctidenní. Na každém je zhruba deset vedoucích a čtyřicet až padesát dětí.“

Tábor Campanula se stal pojmem, který si díky svému umístění, tradici, zájmu dětí i oddanosti a péči všech vedoucích vybudoval dobré jméno, a jeho současní organizátoři ho dál rozvíjejí. Vyrůstají další generace příznivců tohoto lesního ostrůvku potěšení, poznání, radosti, uvolnění, možná i prvních táborových lásek... Uprostřed ryzí přírody, bez zázraků techniky jednadvacátého století.

Text: Jana Jenšíková

Foto: archiv Campanula a Shutterstock

Všichni současní campanuláci děkují také svým sponzorům, bez nichž by se tábor nemohl uskutečnit, firmám Optys, Abel, Fitness PEPA, Komfor, Fros a Hagemann.

A už se prý těší na Campanulu 2019!

Představujeme vám dvě hry, které děti milují, hlavně proto, že soutěží přímo s vedoucími:

ZLODĚJI KONÍ

Děti se při této hře stávají zloději koní a „kradou“ koně vedoucím tábora. Území vyhrazené pro hru je velké jako půlka fotbalového hřiště a je ohraničeno lanem napnutým od stromu ke stromu v libovolném tvaru. Uvnitř vyznačené plochy jsou ke stromům přivázané provazy na několik uzlů a ty symbolizují koně, které vedoucí chrání před zloději. Ti mají za úkol lano odvázat a přitom si musí dávat pozor, aby je hlídač (vedoucí) nechytil a nevzal jim život. Ten symbolizuje proužek krepového papíru, který mají zloději na zápěstí. Pokud přijde zloděj o život, musí si pro nový na stanoviště vzdálené cca 100 metrů. Vyhrává to družstvo, které ukořistí více koní. Šance hlídačů vyhrát jsou téměř nulové – koní na tento prostor je přibližně dvacet a hlídačů pět (může být i víc), zlodějů podle počtu dětí. Úspěch zlodějů závisí na rychlosti, obratnosti a taktice.

PAPOUŠCI

Při této noční hře se děti pohybují ve vzrostlém lese vedle tábora v noci a bez baterky, čili je k tomu třeba i trochu odvahy, proto chodí ve dvojicích, menší i v trojicích. Samozřejmě terén o průměru zhruba půl kilometru znají z denních her a volí se i vhodná jasná noc. Vedoucí se rozmístí v prostoru hry a děti se za chvíli postupně vydají za nimi. Na volání dětí „Papoušku, ozvi se“ je nejblíže vedoucí povinen se ozvat libovolným zvířecím hlasem, a to od domácích mazlíčků psa a kočky přes kokrhání kohouta a kďákání slepice, kukání kukačky, bečení ovce či telete až po zvuky lesních zvířat, jako je ostrý bekot srnce, chrochtání divočáka apod. Pokud děti vedoucího naleznou, musí každému z dětí odevzdat papírový kupon, který se počítá do soutěže oddílů po skončení hry. Může se však „bránit“ skupinové invazi dětí syčením hada a kupony dětem posbírat, pokud neutečou. O zážitky není nouze a po skončení hry si mají děti dlouho co ve stanech povídat. Druhý den při nástupu se soutěž vyhodnocuje a vedoucí seznamují děti s hlasy hlavně lesních zvířat, které až tak neznají. I při tom všichni zažijí hodně legrace.

Chvála slovenských hor

^
Kriváň

Mám ráda hory. Ty slovenské mají velké kouzlo, kouzlo dosažitelnosti. Nemyslím tím krátkou vzdálenost. Vysoké a Nízke Tatry, Roháče a Belianské Tatry, Malá a Velká Fatra, Slovenské rudohoří a Slovenský kras, Oravské Beskydy, Vihorlat, Bílé Karpaty a spousta dalších – to vše jsou pohoří, která přejdete za několik dní (po hřebeni, nikoliv napříč!). A máte příjemný pocit, že je znáte, že jste skoro po všech cestách (s nadsázkou) šli a rozhodně jste z nejvyššího vrcholu skoro celé pohoří viděli. Víte, kam pojedete příště a jakou nejlepší cestu doporučit kamarádům.

Hory typu Alpy jsou krásné, ale neuchopitelné. Navštívíte jednu z turisticky dostupných hor, vidíte spoustu vrcholů okolo, ale víte, že je nikdy nezdoláte všechny. Při výstupu na alpský či jiný kopec mě to vždycky trochu mrzelo. Zato ve Vysokých Tatrách jsem si i já, zcela běžný turista, mohla říkat: tahle hora se jmenuje Kriváň,

támhle na té jsem již byla, tam také, tohle sedlo jsem přešla už třikrát a po této cestě bych ještě někdy chtěla vystoupat. Hory byly známe a tak trochu moje. Radost je začít s batohem na zádech na jedné straně hor a po týdnu skončit na druhé třeba v údolí Váhu a s hrdostí si říct: celé jsem je přešla!

<

Jeden z domků ve Vlkolínci,
krásné skanzenové vesnici
nad Ružomberkem

„Kam vlastně půjdete?“ ptala jsem se jednou kamarádky vyrazějící na dobrodružnou výpravu do mohutných hor himálajského předhůří. „Nevím. Podle mapy půjdeme dlouhým údolím a někdy ve středu zahneme doprava.“ Odvětila, odjela a kupodivu se za měsíc vrátila živá a zdravá. Při cestě do slovenských hor to je přeci jen jednodušší.

Na kterou ze slovenských hor mám nejintenzivnější vzpomínky? Na Choč, na který jsme lezli ve čtyři ráno, abychom mohli v jedenáct odjet rychlíkem do Čech. Na pohraniční Babí horu na Oravě, kam jsem v zimě na pokraji sil vynesla běžky, abych je za skutečně ošklivého počasí zase snesla dolů (opět na pokraji sil). Na šílenou zimní vichřici, která nečekaně přilétla při nenáročném procházce na fatranský Grúň s takovou intenzitou, že jsme na nedalekou chatu museli dolézt

potupně po čtyřech, protože jinak bychom odletli kamsi do údolí. Na zářijový přechod přes sedlo Prielom, nečekaně do rána po dešti pokryté souvislou vrstvou dvoucentimetrového ledu.

Všimněte si, že žádná ze vzpomínek se netýká idylických horských strání zalitých sluníčkem. Jsme tak trochu stvoření pro adrenalin. I my, co nic extrémního záměrně rozhodně nevyhledáváme. Slovenské hory jsou tou správnou příležitostí nejen pro krásu, ale i pro malou dávku adrenalinu. Budiž jim chvála.

Text a foto: Eva Stanovská

^

Vodopád v horách
u Ružomberka

Liptovská Mara

v

Slunovratová noc

Mám za sebou tajuplnou noc strávenou pod oblíbeným smrkem. Znáš už ty větve, které se nade mnou klenou, i tvary ukryté pod kůrou jako zprávy o energiích boulicích se v hlubině dřeva. Báš jsem se dotěrných muchniček, ale v lese na severním svahu už daly pokoj. A na trůn tmy usedlo ticho.

Ach, jaké to bylo ticho! Až jsem slyšel v hlavě šumění krve. Za hlavou mi putoval Měsíc. A tu se ze tmy ozval chvatný šramot. Obklopil mě zvuk našlapujících tlapek a spárků. Viděl jsem tu přes den srnku a pravidelně se okolo meteorologické stanice potulují dva zajáci, tak to byli možná oni.

Les ožil. Zdálo se, že je plný zrychleného dechu, vyplazovaných jazýčků a o mnoho citlivějších oček. Stal jsem se součástí lesní tmy. Ale nebál jsem se. Noc je útočištěm pro příliš drážděný zrak a sluch. A to, co přijde přes den zkrátka, najde možnost vyjádřit se v náhle uvolněném prostoru, v opuštěných komnatách pod zhasnutými přepychovými lustry.

Vybavil se mi dialog z básně v próze od Jakuba Demla. Mluví v něm se slepou dívkou:

„Jen jsem ji slyšela.“
 „A nebojíš se jí?“
 „Neumřu, když mě viděly jeho oči.“

Usnul jsem. Po nějaké chvíli jsem se vzbudil a opět: Měsíc. Jen kdosi přesunul ten stříbřitý půlkamínek mezi kmeny o políčko dál a také níž.

Po druhé ranní vstávám. Stojím na okraji chumáčkové louky a dívám se k severu. Čekám na první náznak svítání. Když přichází, objevují se i noční svítící mraky. Mají stříbřitě namodralou barvu a vytvářejí vlnky podobné těm, které vznikají na písčitém dně při konejšivém najíždění vlnek na břeh. Připomínají tajemnou zemi, již obývá lid sběračů stříbrného prachu. Ale kdo by v té výšce osmdesáti kilometrů vydržel? Je to nejstudenější část atmosféry, mezopauza, v níž teplota dosahuje -90 °C.

Když je už světla víc, lehám si ještě chvíli pod smrk. Teprve teď se propadám do hlubšího spánku. Probouzí mě až sloky drozda. To už první sluneční paprsky prostupují do interiéru lesa.

Rozbřesk –
 ke zpěvu drozda
 se přidal komár.

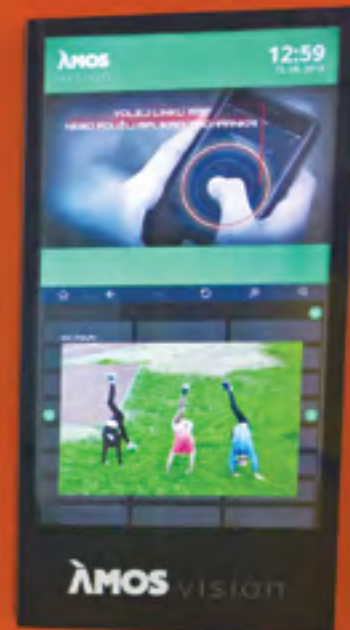
Text a foto: Roman Szpuk

**Zapojeno
již 50 škol!**

**Co nejvíce školy oceňují
na ÁMOS VISION?**

- Úsporu času
- Denní aktualizaci obsahu
- Jednoduchost ovládání
- Vysílání prevence

Realizace ÁMOS Vision
na ZŠ Ohradní, Praha 4

POUŽÍVEJTE MODERNÍHO POMOCNÍKA VE VAŠÍ ŠKOLE

**ÁMOS vision je interaktivní dotyková nástěnka připravená poskytnout
žákům, učitelům a přátelům školy informace, které denně potřebují,
mohou využít nebo jim pomohou v osobním životě**

| Rozvrhy a suplování
| Nabídka kroužků
| Informace pro rodiče
| Mapa školy

| Jídelníček
| Jízdní řády
| Akce školy
| Dotazníky

| Osvětová videa
| Fotogalerie
| Preventivní videa
| Formuláře

 BAKALÁŘI

 VLS

age

 SLOKEME
HRDĚ
ČESKO

 záchranný
kruh

 DĚTSKÉ KRIZOVÉ CENTRUM

**Objednejte si osobní
prezentaci pro vaši školu**

724 70 50 60

office@inpublic.cz

www.amosvision.cz

ÁMOS
vision

Foto: archiv PS PČR

Je to čtvrt roku, co jsme se v Poslanecké sněmovně sešli u příležitosti ocenění vítězů 4. ročníku soutěže Srdce s láskou darované. Soutěžní týmy dětí z celé republiky, učitelé, organizátoři – všem ještě jednou mockrát děkuji za čas a úsilí, které projektu věnovali. A můžu Vám upřímně říct, že na ten den rád vzpomínám dodnes. Tolik spontánní radosti a pozitivní energie jednacích sál dlouho nezažil a obávám se, že jen tak nezažije.

Jsem si však jist, že 5. ročník „Srdce“ přinese opět něco výjimečného. Rád bych tímto dodal odvahy všem, kdo s přihláškou ještě váhají. Předešlé roky ukázaly, že to má smysl. S velkým zájmem sleduji, jak se z původní nesmělé myšlenky stala tradice, která dokonce přesáhla hranice naší země. Minulý ročník jsem předával ceny vítězům, příští rok budu mít dokonce tu možnost zasednout v porotě. Těším se na všechny podoby srdcí, které děti ve své bezbřehé fantazii vymyslí a svými silami zrealizují, a na všechny příběhy, které třeba právě díky zájmu těch nejmenších skončí happy endem. Rozhodl jsem se, že tentokrát udělím i speciální Cenu předsedy Poslanecké sněmovny. Co to konkrétně bude? Nechte se překvapit ☺!

Mějme srdce na pravém místě.

Váš Radek Vondráček,
předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Rodina Srdce s láskou darované

Záštita

Mediální partner

Patron

Soutěž vyhlašují a pořádají

Partneři

Partneři

*5. ročník celostátního projektu pro dětské týmy
Srdce s láskou darované začíná!*

*Až do 31. 1. 2019 můžete
poslat svůj příspěvek
prostřednictvím webu
www.srdceslaskou.cz
a soutěžit o více než
13 hlavních cen!*

**Podrobná pravidla a informace o předchozích čtyřech ročnících
na www.srdceslaskou.cz.**

**S více než stovkou z vás se těšíme příští rok na jaře v Poslanecké
sněmovně na viděnou!**

Pravidla 5. ročníku soutěže

Před výrobou srdce by se měly děti v kolektivu zamyslet nad tím, komu by je chtěly darovat a proč. Děti mohou vyrábět srdíčka pro své blízké, pro seniory v domově důchodců, mohou vybrat člověka ve svém blízkém i vzdáleném okolí, který by si srdce zasloužil za nějaký mimořádný čin, mohou srdíčkem někoho podpořit v nelehké situaci... Při výrobě srdce nejsou děti limitovány ani velikostí ani materiálem. Mohou vyrobit kolektivně jedno srdce libovolné velikosti, nebo každý člen kolektivu může vyrobit srdíčko samostatně. Fotografie výrobku (a nejlépe celého procesu tvorby, předání apod.) děti doprovodí textem a případně videem, z něhož bude zřetelné, komu a proč srdce darují. Fotografie a text soutěží jako celek.

P. S.: Soutěžní projekt nemusí mít vždy tvar srdce! Fantazii se meze nekladou, měli jsme mj. kolo, auto, stromy, andílky i televizi 😊.

Účastníkem soutěže se mohou stát kolektivy z mateřských a základních škol, družiny, kolektivy dětí z dětských domovů, ZUŠ, mateřských center a ostatní dětské kolektivy (nejméně 3 a nejvíce 30 dětí/kolektiv), které splní stanovená pravidla. Do soutěže se nemohou přihlásit jednotlivci. Každý ze soutěžních kolektivů se může přihlásit pouze s jediným projektem; škola může zaslat libovolný počet příspěvků různých kolektivů.

Soutěžní je jedna fotografie vyrobeného srdce (nebo srdcí) a jeden text libovolného žánru, z něhož bude zřejmé, komu je srdce určeno a proč. Soutěžící mají možnost dále nahrát do přihlášky až tři fotografie a video dokumentující proces tvorby i předání. Porota bude hodnotit celý tento proces a videoprezentace vítá!

Přihlášku lze podat pouze elektronicky prostřednictvím webových stránek www.srdceslaskou.cz. Podáním přihlášky soutěžící dávají organizátorům soutěže automaticky souhlas s publikováním svých příspěvků, fotografií i videoprezentací.

Předepsaný formát fotografií je jpg, velikost A4, rozlišení 300 dpi (maximální možné rozlišení/kvalita fotografie; vítězné fotografie se budou zveřejňovat v časopise, proto musejí mít tiskovou kvalitu). Předepsaný formát textu/příběhu je word, rozsah od 1000 do 5000 znaků. Videoprezentace by měla mít maximální délku 7 minut.

Pozn.: Galerii soutěžních prací na srdceslaskou.cz generuje program přesně podle toho, jak jste přihlášku vyplnili. Proto prosím věnujte jejímu vyplňování náležitou pozornost. Děkuje.

V předešlých ročnících se bohužel stávalo, že někteří soutěžící použili k videu neoprávněně písně jiných autorů bez jejich souhlasu. Proto byla některá videa administrátorem YouTube smazána. Z toho důvodu prosím použijte vlastní hudbu nebo si předem vyžádejte souhlas autorů písně.

Cíle soutěže

Podpora tradičních lidských hodnot, jako jsou láska, přátelství, rodina, vzájemná úcta.

Podpora týmové práce a rozvoj tvůrčích dovedností dětí.

Radost z vlastnoručně vytvořených výrobků i z darování, sdílení radosti v kolektivu.

- **Soutěžní příspěvky lze zaslat od 15. 9. 2018 do 31. 1. 2019.**
- Soutěž se ve **2 kategoriích** (u smíšených skupin rozhoduje věk u převažujícího počtu dětí):
 - **Základní škola (3. až 9. ročníky),**
 - **Mateřská škola + 1. a 2. ročníky ZŠ.**
- Zvláštní ceny, které platí pro obě kategorie:
 - **Zvláštní cena pro školu za školní kolo,**
 - **Zvláštní cena za originální design a technickou tvořivost,**
 - **Zvláštní cena předsedy Poslanecké sněmovny PČR,**
 - **Zvláštní cena za šíření projektu v zahraničí.**
- **Uzávěrka přihlášek je 31. 1. 2019, rozhoduje datum odeslání elektronické přihlášky.**
- Soutěž bude vyhodnocena do 31. 3. 2019.
- Výsledky zveřejní časopis AGE ve druhém vydání 2019; v průběhu roku 2019 pak mohou být v AGE a na Facebooku Srdceslaskou uveřejněny jednotlivé příběhy, fotografie, videa, rozhovory s vítěznými týmy, reportáže atd.
- Od 5. 2. do 15. 3. 2019 bude na webu www.srdceslaskou.cz probíhat veřejné hlasování, které určí TOP 10 z pohledu veřejnosti (nezávisle na porotě).
- Slavnostní setkání vítězů všech kategorií i hlasování se uskuteční na jaře 2019 v historických prostorách Poslanecké sněmovny PČR v Praze.

Celostátní soutěž Srdce s láskou darované je nedílnou součástí projektu AGE a vydavatelství ANTECOM jako jeden z hlavních organizátorů postupuje při její organizaci v souladu s pravidly GDPR a ve shodě s nimi jedná v oprávněném zájmu.

Soutěží se o tyto ceny:

KATEGORIE ZÁKLADNÍ ŠKOLY (3. až 9. ročníky)

1. místo:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 15 000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celý tým,
- originální odznaky s logem soutěže,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu.

Odměny pro školu/zařízení:

- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému Ámos Vision,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- třídní relaxační pobyt v lázních Luhačovice pro 2 osoby ve čtyřhvězdičkovém boutique hotelu Radun,
- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na muzikál.

2. místo:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 10 000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celý tým,
- originální odznaky s logem soutěže,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,

- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny.

Odměny pro školu/zařízení:

- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému Ámos Vision,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na muzikál.

3. místo:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 5000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celý tým,

- originální odznaky s logem soutěže,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny.

Odměna pro školu/zařízení:

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na muzikál.

4.–10. místo:

(v obou kategoriích)

- balíček s překvapením (ze sortimentu firmy OPTYS)

VEŘEJNÁ HLASOVACÍ SOUTĚŽ

1. místo:

Odměny pro školu/zařízení:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému Ámos Vision.

1.–3. místo:

- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,

- originální odznaky s logem soutěže pro celý tým,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- dárky Centropen,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- dvě vstupenky na muzikál.

ZVLÁŠTNÍ CENA PŘEDSEDY POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČR

Předseda PS PČR Radek Vondráček ocenil 3 soutěžní týmy za mimořádnou podporu tradičních hodnot.

- účast týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- odměna/překvapení od předsedy PS PČR,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,

- originální odznaky s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

KATEGORIE MATEŘSKÉ ŠKOLY + 1. A 2. ROČNÍKY ZŠ

1. místo:

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 10 000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální odznaky s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na muzikál.

2. místo:

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 6000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální odznaky s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na muzikál.

3. místo:

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 3000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální odznaky s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na muzikál.

ZVLÁŠTNÍ CENA PRO ŠKOLU ZA ŠKOLNÍ KOLO

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému Ámos Vision,
- výtvarné potřeby a dárky Optys a Centropen v hodnotě 10 000 Kč,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- přívěsek srdíčka se šlupnou Swarovski.

ZVLÁŠTNÍ CENA ZA ORIGINÁLNÍ DESIGN A TECHNICKOU TVOŘIVOST

- účast celého kolektivu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální dřevěné bloky se jménem,
- beseda s průmyslovým designérem přímo ve škole,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- originální odznaky s logem soutěže pro celý tým,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,

- sladké odměny pro všechny členy kolektivu.

Odměny pro školu/zařízení:

- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému Ámos Vision,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové.

ZVLÁŠTNÍ CENA ZA ŠÍŘENÍ MYŠLENKY PROJEKTU V ZAHRANIČÍ

- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- knihy, CD nebo zpěvníky,
- předplatné časopisu AGE,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- originální odznaky s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- originální dárek z vamberecké krajky,
- luxusní bonboniéra v dřevěné krabičce s motivem srdce.

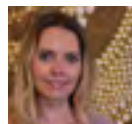
Odměna pro školu/zařízení:

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Porota 5. ročníku soutěže Srdce s láskou darované

JAN SCHMID
předseda poroty, zakladatel
a ředitel Studia Ypsilon

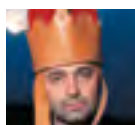
JANA JENŠÍKOVÁ
za společnost ANTECOM,
vydavatele časopisu AGE

JIŘÍ LÁBUS
za Studio Ypsilon

JAN VÍCHA
za společnost OPTYS,
partnera časopisu AGE

MARTIN DEJDAR
za Studio Ypsilon

ANNA MAJEWSKÁ
za společnost OPTYS,
partnera časopisu AGE

JAN JIRÁŇ
za Studio Ypsilon

RADEK VONDRÁČEK
předseda Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky

Hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz

Nezávisle na hodnocení poroty soutěže Srdce s láskou darované probíhá v termínu od 5. 2. do 15. 3. 2019 hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz, kde budou uveřejněny všechny došlé příspěvky do soutěže Srdce s láskou darované. Tímto může kdokoli dát hlas tomu týmu, jehož práce se mu bude líbit. V konečné fázi pak počty hlasů vyhodnotí počítač a zveřejníme TOP 10, které z tohoto veřejného hlasování vzejdou. První tři vítězné týmy získají hodnotné odměny (viz předchozí strany).

V naší soutěži dostávají dárky opravdu všichni účastníci!
Více informací také na facebook.com/srdceslaskou

*J*edno z předních českých divadel
je tu s námi už 55 let!
A zůstává také patronem naší soutěže
Srdce s láskou darované.

Jan Schmid

Předsedou poroty je tvůrce
a zakladatel Studia Ypsilon Jan Schmid

Do soutěže Srdce s láskou darované se dále zapojí:

Martin Dejdar

Petr Vacek

Jan Jiráň

Jiří Lábus

Jan Onder

Pavel Nový

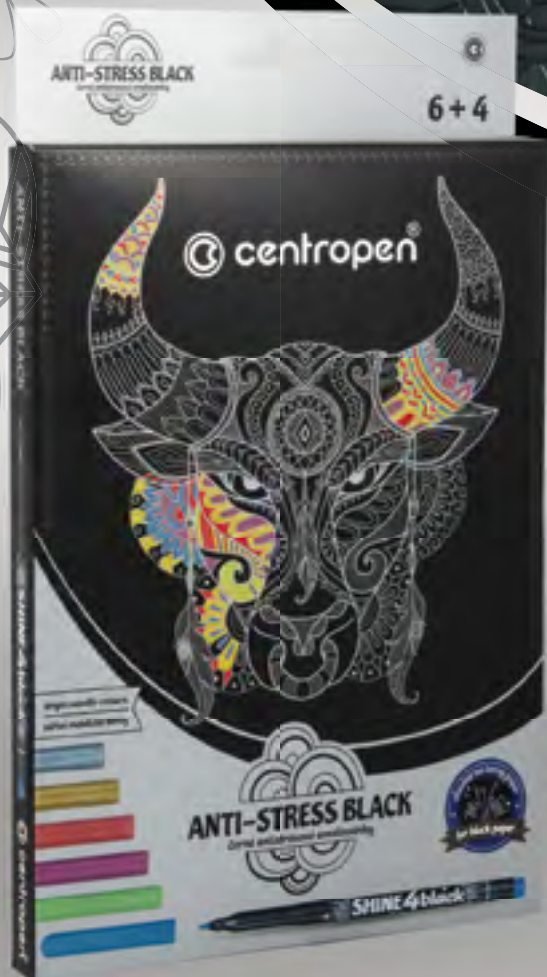

Jana Synková

Petr Vršek

 centropen®

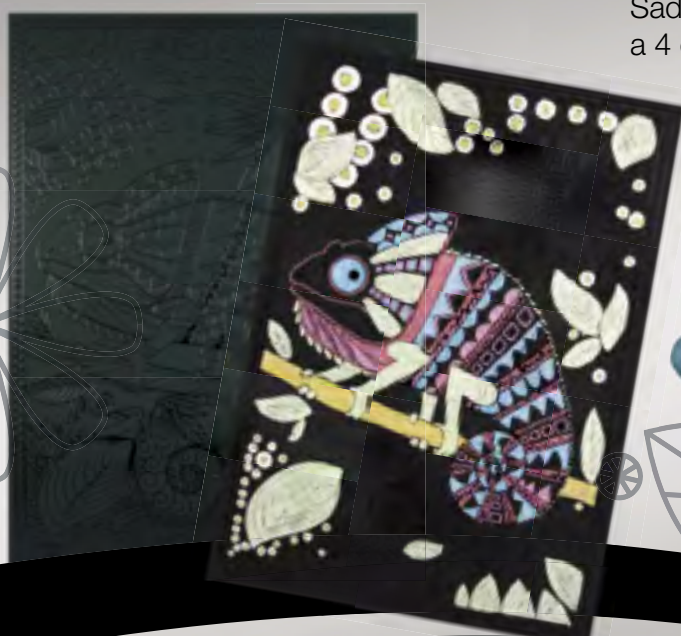
ANTI-STRESS BLACK

černé antistresové omalovánky

Unikátní kreativní set metalických popisovačů s výraznými barvami a netradičními omalovánkami, které jsou **vytištěny transparentním lakem na kvalitním černém papíru** s motivem býka, chameleona, koně a páva.

V kombinaci s fantazií vznikají jedinečné obrázky s vysokým kontrastem barev.

ukázka vymalování

Sada obsahuje 6 popisovačů s metalickými inkousty a 4 černé omalovánky A4.

**Hrdý partner
celostátní soutěže**

ČESKÝ VÝROBEK

www.centropen.cz

DUHOVÁ KOČKA — AUTORSKÝ OBCHOD LUCIE ERNESTOVÉ
věnuje letošním vítězům Srdce s láskou darované
nádherné hry a inspirační karty.

 **DUHOVÁ
KOČKA**
LUCIE ERNESTOVÁ
WWW.DUHOVAKOCKA.CZ

**Hrdí partneři
celostátní soutěže**

Srdce
s láskou darované

boutique ★★★★★
HOTEL RADUN

Est. 1928

Zažijte úslužnost první republiky v krásných moravských lázních Luhačovice.

www.hotelradun.cz

Děti se stávají ve svých myšlenkách ptáčky létajícími nad krajinou.

> Formulář tajného agenta

>> Ukázka techniky linorytu

Papírové loutky jsou využívány k pohádkám o ptáčích

v

Muzeum hrou

Rychnovské muzeum se otevírá ještě víc školám

Muzeum a galerii Orlických hor jsme vám představili v minulém vydání AGE. Jeho pobočky najdete rozesté napříč touto dosud turisticky ne zcela doceněnou krajinou a jejich zaměření je natolik různorodé, že potěší jak milovníky umění, tak přírody či krásné paličkované krajky. S novým školním rokem si připravilo spoustu překvapení hlavně pro školy a rodiče s dětmi.

Muzeum a ještě o trochu více galerie jsou někdy pro obyčejné smrtelníky, zvláště ty mladší, bohužel synonymem nudy. Čas zkostnatělých institucí je však dávno pryč. I díky muzejní pedagogice, o což se chceme snažit i v rychnovském muzeu a jeho pobočkách. Mnohým možná vytane v mysli myšlenka, že nám jde hlavně o to zvýšit návštěvnost. Ano, je tomu tak, ale naším hlavním cílem je vytvořit z našich poboček kromě míst poučení také centrum zábavy a setkávání. A především prostor, odkud si budou návštěvníci odnést příjemný pocit a budou mít chuť se k nám vracet.

Letem ptačím světem

K vytvoření prvního edukačního programu byl jako stvořený Památník Karla Plachetky, který ve svých stěnách ukrývá kouzelný ptačí svět. K expozici byly připraveny dva edukační programy, **Pípáci a Tajní agenti**, přičemž první je určen pro mateřské školy a dětem z prvních tříd ZŠ a druhý žákům prvního stupně ZŠ. Pípáci využívají práci v kroužku, ale například i relaxaci, během níž se děti stávají ve svých myšlenkách ptáčky létajícími nad krajinou. Nechybí ale ani pohádky či omalovánky, přičemž ke každé skupině dětí přistupujeme individuálně a program přizpůsobujeme jejich věku.

Ve druhém zmíněném programu se z dětí stávají detektivové, kteří ve skupinkách postupně

odhalí šest tajných ptačích agentů a zjistí o nich všechny podrobnosti. K tomu slouží ukryté nápovědy a formulář tajného agenta. V programu však nechybí ani informace z ptačího světa a také pracovní list pro jejich zopakování. I v něm jsme se chtěli vyhnout klasickým otázkám a odpovědím, a proto je tvořen spojovačkami, hádankami a nechybí ani bludiště. Program si už několikrát užívali také klienti z Ústavu sociální péče Domečky Rychnov nad Kněžnou. I jim se tak mohl otevřít kouzelný ptačí svět.

Jak se vstupuje do obrazu

V tomto roce získalo Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou také grant Ministerstva kultury na podporu výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví, a to pro vytvoření edukačního programu pro Orlickou galerii. Program s provokativním názvem **Umění není mučení** je stejně jako ten předchozí rozdělen podle věku žáků na tři úrovně.

Nejmladší děti a žáky prvních a druhých tříd čekají tři lekce. V první se seznámí s barvami, dozvědí se, jak vznikají a co vlastně ta barva je, ale prakticky si také vyzkouší, jak jednotlivé barevné odstíny namíchat. Vejdí se mnou do kouzelné krajiny je lekce věnovaná krajinomalbám, které tvoří hlavní část stálé expozice Orlické galerie. Za pomoci relaxace s dětmi doslova vstoupíme do ožvlých obrazů a užijeme si tak podzimní dešť díla Antonína Hudečka či vůni smrkového lesa Antonína Slavíčka.

Díky barevným plexisklům děti poznají, jak velký vliv má barva na náladu a celkový ráz obrazu. Na závěr nechybí ani tvoření v galerijní dílničce, kde si pomocí pastelek děti vytvoří tu svou vlastní kouzelnou krajinu. A v poslední lekci děti zavedeme do světa grafiky. Výtvarné umění není totiž pouze svět štětce či tužky, ale také například rydel či suché jehly. Zjistí, jak se z obyčejného otisku stane umělecké dílo, a samy si vyzkouší linoryt.

Vyrob si foťák jako Leonardo da Vinci

Program Umění není mučení 2 je určen pro žáky třetích až pátých tříd ZŠ. V některých lekcích je shodný s programem předchozím, ale s přihlédnutím k věku dětí se rozšiřuje o další informace. A hlavně o čtvrtou lekci věnovanou fotografii. Žáci se nejen dozvědí o vzniku fotografie a vývoji fotoaparátů, ale z plechovky od chipsů si

vyrobí vlastní kameru obscuru, kterou používal i slavný Leonardo da Vinci.

Třetí program Orlické galerie z řady Umění není mučení je určen žákům druhého stupně a zaměřuje se především na jednotlivé grafické techniky. V tomto věku začínají mít některé děti strach brát tužku či štětec do ruky, protože se jim výtvary nedaří. Sama jsem si tyto pocity odnesla až do dospělosti. Technika linorytu a suché jehly přináší však zcela jiné možnosti. Vzniklé otisky z výšky, ale i hloubky by, doufáme, mohly v žácích probudit opět zájem a zápal pro umění.

Pojďte si hrát

Prostor galerie chceme otevřít nejen školním třídám, ale všem bez rozdílu věku. Proto jsme v létě otevřeli pravidelné výtvarné dílny na různá témata, ve kterých bychom chtěli pokračovat, a představovat tak zájemcům různé výtvarné techniky. K tomuto záměru slouží vydělení tzv. herny z muzejních a galerijních prostor na Kolowratském zámku. Ta se stala jak zázemím pro různé výtvarné dílny, ale také místem na zábavu a hry. V herně je kromě dílen vždy umístěna také interaktivní část k aktuální muzejní výstavě. Nyní je například na téma roku 1918 a vzniku samostatného Československa.

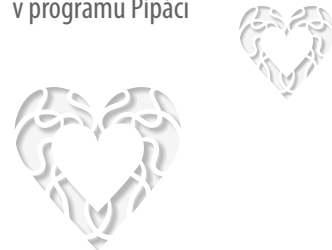
Také k výstavě Mezi lvem a orlicí: Rychnovsko a vznik samostatného Československa, přestože se jedná o krátkodobou výstavu, vznikly edukační programy. Mladší žáky budou provázet maňásci lva a orla, ale také pracovní list ve formě komiksu. Na ty starší už budou čekat novínové články a fotografie z vybraného období, ze kterých budou ve skupince vytvářet časovou osu událostí kolem roku 1918.

Do budoucna plánujeme vytvoření stálého edukačního programu i k ostatním pobočkám Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, a to k Muzeu krajky Vamberk a Sýpce – Muzeu Orlických hor. Přemýšlíme i o samoobslužném kufříku pro expozice Orlické galerie, kde na návštěvníky bude snad čekat kouzelná víla Prášilka zakletá do podoby prachovky. Ale o tom až někdy příště.

*Text: Martina Marxová
Mgr. Martina Marxová je muzejním pedagogem Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou
Foto: archiv muzea*

^
Při čtení pohádek
v programu Pípací

Jedna z her k výstavě Mezi lvem a orlicí: Rychnovsko a vznik samostatného Československa je inspirována starořímskou deskovou hrou Latrunculi

v

>
Jan Jirovský,
školitel projektu Den finanční
gramotnosti, Partners

Lidé plánují maximálně na rok dopředu

„Chci vychovat novou generaci investorů, bořit zaběhnuté mýty a pozvednout prestiž oboru finančního poradenství na úroveň vyspělých západních zemí,“ říká školitel projektu Den finanční gramotnosti Jan Jirovský.

Honzo, lektorem Dne finanční gramotnosti jste již pátým rokem. Proč jste se do projektu zapojil? Jaký byl prvotní impulz?

Důvodů bylo víc. Primárně jsem chtěl předávat studentům své praktické zkušenosti v oblasti osobních financí, protože vím, jak důležité je správně začít. Když jsem studoval já, takové možnosti nebyly.

Na většině škol už je finanční gramotnost do výuky nějakým způsobem začleněna. Ze zpětných vazeb ředitelů škol i samotných učitelů však vyplývá, že jsou velmi rádi, když tuto oblast zaštití někdo z praxe, kdo je schopen reagovat na konkrétní otázky a ukázat praktické příklady, nejen teorii. Každé školení je pak velmi přínosné i pro mě osobně. Získávám nové

zkušenosti a hodně mě baví komunikace a interakce s mladými lidmi.

Češi na tom s finanční gramotností nejsou úplně nejlíp. Pozorujete alespoň nějaký posun k lepšímu?

Drobné zlepšení vidím. Do jisté míry je to dáno vzděláním na školách a také médií, která na problematiku finanční gramotnosti často upozorňují. Zlepšení se projevuje především v té „negativní oblasti“ – studenti často už vědí, jak nespadnout do dluhové pasti, že je nebezpečné půjčovat si peníze na spotřební elektroniku nebo na dovolenou. Velké rezervy ale pozorují v druhé části finanční gramotnosti – vědět, jak efektivně pracovat s financemi, jak sestavit zdravý rozpočet, vytvořit si rezervy, připravit se na rentu a investice.

Kdy je správný čas začít se s tematikou seznamovat?

Čím dříve, tím lépe. Myslím, že základní vztah k penězům by mělo dítě získat v dětství od svých rodičů. Poté je dobré postupně prohlubovat znalosti v době, kdy se studenti naučí pracovat s procenty a jsou schopni si sami spočítat, o kolik přeplatí půjčku nebo jaký je výnos z investice.

Jaká je podle vás největší chyba, které se ve vztahu k penězům dopouštíte?

Netvoříme dostatečně rezervy, a pokud už lidé rezervy tvoří, tak využívají jen spořicí účet nebo stavební spoření, což jsou nástroje nevhodné pro dlouhodobou tvorbu rezerv. Celé je to dané tím, že většina lidí plánuje v lepším případě maximálně na jeden rok dopředu a to je málo. A v neposlední řadě: trendem poslední doby je trávit volný čas v kavárnách a zbytečně utrácet nesmyslné částky za jídlo a kávu.

Projekt cílí na všechny věkové skupiny, na koho se primárně zaměřujete vy? A proč?

Nejvíce lekcí mám se studenty posledních ročníků středních škol a pak ve firmách pro dospělé. U studentů je klíčové, aby se hned po maturitě nedopustili zásadních chyb, které se s nimi mohou táhnout po zbytek života. Je velmi snadné propadnout lákadlu rychlých půjček a zadlužení. Studenti mají všechno před sebou, a pokud se jim podaří položit dobré základy osobních financí a získat správné návyky v odkládání peněz, mají téměř vyhráno. U dospělých mě naopak baví ukazovat, že lze finance řešit i jinak, bořit u nich mýty a status quo. Debata s dospělými bývá velmi konkrétní, řešíme reálné pří-

pady ze života a mohu zde nejlépe uplatnit své zkušenosti z práce s klienty.

Na co ve svých prezentacích kladete důraz? Co by si lidé z vašich lekcí měli odnést?

Důraz kladu především na praktické zkušenosti získané v práci s klientelou. Zároveň se vždycky snažím o dialog s posluchači, aby to nebyla „one man show“. Klíčové pro mě je, aby si lidé uvědomili, že je důležité nad financemi přemýšlet, naučit se plánovat a pravidelně odkládat část příjmu.

Jak na vás účastníci reagují? Co je nejvíce baví? A co baví vás?

Ve školách studenti reagují skvěle. Přijde někdo nový, má jiný styl prezentace a řeší s nimi oblasti života a financí, o nichž se s nimi do té doby většinou nikdo nebavil. V každé třídě se samozřejmě najdou studenti, které téma zajímá méně. Obecně je ale nejvíce baví investice, financování bydlení a příklady z praxe, jež vyžadují jiný způsob přemýšlení a kde není zřejmá správná odpověď. Mě na lekcích baví interakce s účastníky školení a pak zpětné vazby. Když mě třeba i po roce studenti zastaví a pozdraví. Dokonce se jich na mě nemalá část po maturitě obrátila, že si chtějí peníze z brigády odkládat.

Jak se do projektu mohou zapojit školy? Platí se za vaše služby?

Je to velmi snadné. Na webu projektu www.denfinancnigramotnosti.cz si každá škola může vybrat školitele ze svého regionu a pak se jen domluvit na formátu a termínu seminářů. Všechna školení v rámci tohoto projektu jsou zdarma.

Text: Lucie Weissová

Foto: archiv Partners a Shutterstock

O projektu

Pouze 52 % lidí v České republice rozumí penězům. Proto se od roku 2011 usilovně snažíme lidem rozšířit finanční obzory. Jak věci správně naplánovat, udržet si ve vyšším věku životní standard nebo se umět poprat s následky nepříjemných událostí! www.partners.cz

**DEN
FINANČNÍ
GRAMOTNOSTI**

Projekt Den finanční gramotnosti spustila největší finančně-poradenská společnost Partners v září 2011 jako reakci na nízkou finanční vzdělanost Čechů. Proškolení lektori DFG navštěvují bezplatně žáky a studenty škol a vysvětlují jim základní mechanismy světa peněz. Praktické rady, testy finanční gramotnosti a další informace lze najít na webu denfinancnigramotnosti.cz, kde můžete domluvit i přednášku lektora.

Tradiční pardubický perník pečený s láskou

JaJa Pardubice s.r.o.

www.pardubickypernik.cz

*Kvalita a jedinečnost v každém kousku
nejen pro vítěze soutěže Srdce s láskou darované*

**Hrdí partneři
celostátní soutěže**

*Srdce
s láskou darované*

Čokoládovna Pralinka
ruční výroba čokolády a pralinek

*Olga Klejnová
Žižkova 324, Veltrusky
tel.: 605 804 801*

Zelená pro matky s dětmi a každý den na jiné židli Vodafone pracovními benefity nešetří

Stravenky, pět týdnů dovolené, zdravotní péče. Tyto benefity byly ještě před pár lety vnímány jako nadstandardní. Dnes jsou však již v mnoha firmách a institucích samozřejmostí. Oddělení lidských zdrojů, případně personální oddělení, která se jejich výběrem zabývají, se v posledních letech předhánějí v originálních nápadech, jak zaměstnance odměnit a zpříjemnit jim práci.

Zacvičte si, ať je vám fajn

Vodafone, nejmladší telefonní operátor na českém trhu, rozvíjí už několik let tzv. systém podpory zdraví, v jehož rámci dbá v roli zaměstnavatele na to, aby se všem dobře pracovalo. Zaměstnanci mají možnost zúčastnit se například školení o získání emoční odolnosti, mohou cvičit a sportovat, věnovat se józe. V pracovních prostorách nechybí odpočinkové zóny ani interní tělocvična. Část výhod je určena i rodinným příslušníkům. Uvedme alespoň slevy na telefony a výhodné tarify. Zájemci se mohou podílet také na dobrovolnické činnosti, kterou jim Vodafone proplatí, jako kdyby pracovali (např. Den pro neziskovku, darování krve, charitativní závody aj.).

Podporujeme maminky i tatínky

Sama jsem dříve pracovala v různých mezinárodních společnostech a tyto zkušenosti mě stále inspirují. Například pokud jde o nápady, jak si udržet kvalitní zaměstnance a jak vytvářet specifické benefity. V souladu s tím se i my podílíme na společenské změně a dáváme rodičům možnost, aby se zapojili do pracovního procesu za podmínek, které si sami určí. Zvláště ženy vracející se do zaměstnání po delší pauze vykonávají totiž z 80 procent práci, která je pod úrovní jejich původní kvalifikace, berou v průměru o pětinu méně než muži na stejném místě a v závěru života mají kvůli tomu mnohem nižší důchody.

Rodiče novorozenců mohou nyní v naší společnosti využít také zkrácenou pracovní dobu, a to během šesti měsíců od návratu z mateřské dovolené. Tato možnost je ideální pro ty, které by

se z mateřské dovolené rády co nejrychleji vrátily do plného pracovního tempa. Po uplynutí šestiměsíční mateřské dovolené mohou využít pracovní dobu zkrácenou na třicet hodin týdně, avšak dostanou takový benefit, který jim rozdíl ve mzdě vyrovná, a rodinný rozpočet se tedy neztenčí.

Půl roku po návratu do zaměstnání rodičům u nás totiž dorovnáváme rozdíl mezi mzdou a státní podporou poskytovanou v prvních 16 týdnech mateřské dovolené. Otcům poskytneme při narození dítěte deset dnů volna navíc. Tatínek si může těchto deset dní přidat k týdnu volna, na který má nárok ze zákona.

Chcete pracovat z domova nebo kavárny? I to jde!

Ač se to může zdát neobvyklé, už i v českém pracovním prostředí je populární systém tzv. pružných kanceláří (Flexi Office). U nás to v praxi znamená, že zaměstnanci je dovoleno pracovat odkudkoliv. V centrále si pak může sednout kamkoliv v rámci všech pater, a být tak blíže kolegům, s nimiž pracuje na společných projektech. Program Flexi Office jsme spustili v roce 2009 a naši lidé potvrzují, že je pro ně užitečný a výhodný. Využívá jej asi 75 procent našich zaměstnanců, což je okolo 600 pracovníků centrály. Cílem programu je efektivní nakládání s prostorem i pracovním časem. Moderní informační technologie umožňují v personalistice malé zázraky.

Text: Veronika Ivanovič

Foto: archiv Vodafone a Shutterstock

^

Dáváme prostor matkám s dětmi

^

Je libo zacvičit si?

Veronika Ivanovič
je viceprezidentka pro lidské zdroje ve společnosti Vodafone

ČÍM PSÁT A KRESLIT

„Když začínáme s dítětem psát, tak k dobrému startu a radosti z této činnosti přispěje i volba vhodných psacích a kreslicích potřeb,“ uvádí garantka projektu www.jak-spravne-psat.cz PhDr. Jana Johnová, Ph.D.

Již malým dětem předkládáme různé psací a kreslicí potřeby. To patří k jejich správnému rozvoji. V první řadě je ale vždy důležité mít na mysli bezpečnost dítěte. Proto volíme takové výrobky, které nemají ostrý hrot nebo drobné části, které by mohlo dítě spolknout.

Abychom vedli děti ke správnému držení, je vhodné volit psací potřeby s ergonomickou úchopovou zónou, tzv. ERGO trojúhelníkový tvar. Ten poskytuje tři plochy pro správné uchopení.

Vybírá-li rodič, jaké má koupit pero, je dobré poradit se s paní učitelkou nebo panem učitelem, který bude dítě v 1. ročníku vyučovat. Podle průzkumu mezi učiteli lze doporučit pera **TORNADO**, která jsou cenově dostupná a splňují všechna žádaná kritéria. Také trojhranné bombičkové pero **SHARK** je ideální volbou pro první psaní.

Správné psaní a především úchop psacích potřeb nejsou tak jednoduché, jak se může na první pohled zdát. Jste si opravdu jisti, že vaše dítě drží psací potřeby správně? To a další informace a tipy zjistíte na www.jak-spravne-psat.cz

TORNADO COOL 4775

TORNADO
COOL+NEON

- školní roller v atraktivním designu
- k dispozici i v neonových barvách
- měkké gumové ERGO držení s masážními body
- modrý zmizíkatelný inkoust
- pro praváky, leváky i dysgrafie

ČESKÝ
VÝROBEK

SHARK 2166

SHARK

- trojhranné bombičkové pero
- gumové ERGO držení
- modrý zmizíkatelný inkoust
- iridiový hrot zaručí delší životnost

Hrdý partner
celostátní soutěže

Poselství Srdce s láskou darované jde s Hvězdičkami dál

Na sobotu 21. července jsme se moc těšili. Nejenže byly prázdniny v plném proudu, ale nás po odmlce čekaly znovu písničky, vystoupení, radost, potlesk posluchačů... Kolem se totiž už týden všechno chystalo na narozeninové výročí našich mateřských obcí – 660 let obce Stračova a 700 let jeho místní části Klenice. Oslavy, spojené pro náš soubor i s oslavou osobní, a to připomenutím našeho úspěchu v celostátní soutěži Srdce s láskou darované, lákaly svým bohatým programem.

Celá narozeninová party začala naším prvním vystoupením v jednu odpoledne, komentátor Honza Dušek uváděl naše písně a my si užívali potlesk. Mluvil se o důležitých lidech, rodácích, o oceněních, významných událostech a následovalo poděkování za práci všem spoluobčanům. Naše obec získala v roce 2015 titul Vesnice Královéhradeckého kraje, rok předtím cenu Naděje za živý venkov, a to vše nejen za rozvoj, ale především za bohatý společenský život. Aby ne, každý si u nás přijde na své, s počtem 310 obyvatel se můžeme pochlubit devíti činnými spolky.

V rámci našeho druhého vystoupení jsme přivítali ředitele Záchrané služby Královéhradeckého kraje oblasti jih pana doktora Bezděka a mluvil se o naší srdeční záležitosti – soutěži Srdce s láskou darované. Po rekapitulaci průběhu soutěže byly dětem ze souboru předány ceny od sponzorů a pořadatelů soutěže, protože ne všechny s námi mohly v květnu být na slavnostním vyhlášení vítězů ve sněmovně. Dětské oči zářily, z radosti zazněla i píseň pro záchranáře. Nastala naše chvíle, čas předat nové srdce a poděkování. Srdce s láskou darované dostal od dětí tentokrát náš pan starosta Luděk Homoláč. A jako symbol přátelství a poděkování k tomu ještě plyšového medvěda s trikolourou v barvách obce, kterého každé z dětí pomazlilo a osobně předalo. To vše proběhlo i za účasti hejtmana Královéhradeckého kraje Jiřího Štěpána a senátora PČR Jaroslava Malého.

Za hudební soubor ještě jednou děkujeme všem organizátorům za vyhlášení soutěže a možnost

se zúčastnit. Srdce s láskou darované nás obohatilo o krásné zážitky, setkání s mnoha milými lidmi a hlavně těmi, kteří každodenně nasazují vlastní život k záchraně života ostatních. Naše mu souboru přinesla samotná práce na projektu nejen radost, ale i nová přátelství a dovednosti.

Mějte i vy, čtenáři, svá srdce otevřená, darujte a těšte se ze srdcí s láskou darovaných.

Za děti ze souboru Stračovských hvězdiček přeje krásné dny vedoucí souboru Petra Luštická

Foto: archiv Stračovských hvězdiček a obce Stračova

„Když darujeme srdce, tak má někdo radost a je šťastný.“

Honzík (9 let)

„Už víme, komu dáme další srdce, bude to už brzy.“

Chceme zase poděkovat.“

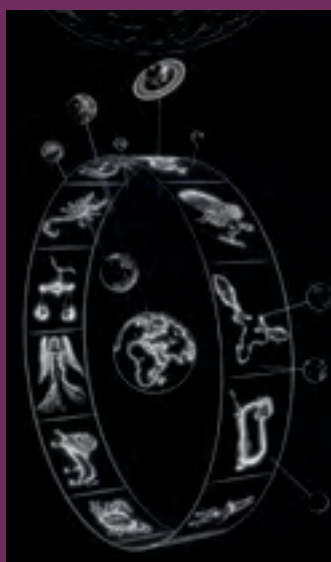
Barča (6 let)

Stračovské hvězdičky během oslav obce Stračova se starostou Luděkem Homoláčem
V

V souladu s časem

Do konce roku nás čekají výzvy spojené se čtyřmi zbývajícími znameními zvěrokruhu. Jsou jimi Panna, Váhy, Štír a Střelec. Zkusme využít všeho, co nám letos přináší.

Λ

Z titulní strany Astro diáře 2019
od Květoslavy Kolouchové

Panna: Následuji vnitřní řád a přemýšlím, co lze dělat lépe

Po oslavě léta přichází úklid a očista. Od konce srpna je Slunce ve znamení Panny a jejím tématem je pořádek, očista, péče o tělo, zdraví, analýza a vyladění detailů, přijetí sebe i druhých, pokora, zdokonalování, schopnost plánovat, trpělivá práce a služba světu...

Výzva období Panny (22. 8. – 23. 9. 2018)

V tomto období si můžete úspěšně zodpovědět otázku, co byste chtěli ve vnějším i ve vnitřním světě zdokonalit. Zaměříte-li se do svého nitra, jde o sebezdokonalení a očistu. Ve vnějším světě se jedná o službu a práci pro druhé i pro sebe.

9. 9. 2018 novoluní – Slunce i Luna v Panně

Velmi očištný nov, ideální držet půst nebo odlehčit stravu. Vhodný okamžik k naladění se na rytmy svého těla. Čas na ponoření se do sebe a naladění se na vnitřní řád. Čas pro naprosto konkrétní činy směřující k větší harmonii ve vašem životě. Touha po dokonalosti se může projevit v úklidu vnějším i vnitřním.

Afirmace: Miluji sebe sama. Naslouchám svému tělu a jeho potřebám. Přijímám sebe sama. Vnímám a naplňuji své potřeby. Očišťuji se. Následuji svůj vnitřní řád.

Váhy: Po očištění nitra jsme připraveni na harmonické partnerství

23. 9. 2018 Slunce vstupuje do znamení Váh = podzimní rovnodennost

Váhy s sebou do našeho života přináší témata, jako jsou partnerství, spolupráce, vyrovnanost, harmonie, rovnováha, spravedlnost, diplomacie, rozváznost, umění si vybrat...

Výzva období Váh (23. 9. – 23. 10. 2018)

V centru zájmu stojí láska a péče o vaše blízké. Partnerský vztah. Svůj pohled už znáte, takže vás určitě zajímá i druhá strana, je to tak? Chcete-li se posunout, dívejte se na svět očima toho druhého, zkuste se vcítit do jeho pocitů, naslouchejte jeho slovům...

25. 9. 2018 úplněk – Slunce ve Vahách, Luna v Beranu

Úplněk na ose Váha-Beran v sobě propojuje kvality obou znamení. Ženské kvality diplomatického znamení Váh se spojují s mužským a na sebe zaměřeným Beranem. Ideální čas k vyvážení našich vztahů s druhými, našich hranic a léčení všeho, co se týká partnerství a harmonizace protikladů (i vnitřních). Tedy opět hledáme tu správnou rovnováhu mezi Já a Ty, tu správnou cestu v našich vztazích. Zkusme tančit.

Afirmace: Láska léčí. Čím víc miluji sebe, tím víc miluji tebe (a ty mě). Ty a já jsme v hloubce spojení.

9. 10. 2018 novoluní – Slunce i Luna ve Vahách

Čas pro ponoření se do sebe a hledání vnitřní rovnováhy. Partnerské vztahy jsou jejím vnějším zrcadlem. Dovolte si se spojit s vnitřním klidem, mírem a harmonií. Opustit všechny iluze a lpění, které nám brání přijímat druhé takové, jací jsou. Novoluní ve Vahách je čas pro ponor dovnitř a nalézání vnitřní harmonie, která se projevuje následně navenek.

Afirmace: *Nalézám klid a mír ve svém nitru. Jsem harmonický/á. Pečuji o svoji lásku. Všechny mé vztahy mě vyživují.*

Štír: Po zralé úvaze přichází nekompromisnost

23. 10. 2018 Slunce vstupuje do znamení Štíra
Štír vás bude ponoukat zabývat se tématy, jako jsou touha, buď a nebo, nekompromisnost, tvrdost, sebeovládání, nechat zemřít staré, změna, transformace, síla, regenerace, léčení...

Výzva období Štíra (23. 10. – 22. 11. 2018)

Až když je člověk schopen se ovládat a umí si i něco odříct, získává sílu k nutným změnám ve svém životě. Čas Štíra je vhodný k tomu, ponořit se do svého nitra, do duchovního světa a najít svoji sílu. Sílu k tomu nechat odejít to nepotřebné, nechat zemřít to staré.

7. 11. 2018 novoluní – Slunce i Luna ve Štíru

Nejvíce léčivý a regenerující nov v celém roce. Ponořte se do nitra, jinak to může i bolet. Záleží na tom, jak umíte pouštět staré a nefunkční modely, vztahy, přesvědčení. Transformace se děje sama, hlavně si nepřekážet. Co se týče Štíra, je to i o umění přijmout bolest ze ztráty a proměnit ji v sílu. Štír nic lepšího bohužel nenabízí. Transformace, regenerace, změna.

Afirmace: *Přijímám život se vším všudy. Překonávám své hranice. Pouštím staré a otvírám se novému. Nořím se do vnitřního světla.*

Střelec: Po vyrovnaní se s temnotou přichází pozitivní naladění

22. 11. 2018 Slunce vstupuje do znamení Střelce
Se Střelcem vstoupí do vašeho života témata jako nadhled, vnitřní, tichá moudrost, filozofie života, pozitivní přístup, růst, rozšíření, hojnost, štědrost, vnést ideály do života...

Výzva období Střelce (22. 11. – 21. 12. 2018)

V tomto období budiž naším hlavním úkolem osvojit si pozitivní přístup k životu. Vnášejme svůj vnitřní klid, tiché nadšení, ten jemný oheň uvnitř nás do každodenní reality. Hledejme poučení a moudrost ve všech životních situacích. Buďme oporou svým blízkým.

23. 11. 2018 úplňk – Slunce ve Střelci, Luna v Blížencích

Úplňk na ose Střelec-Blíženci nám dává šanci napojit se na své vyšší a moudřejší já a uplatnit to v každodenním životě. Zklidněním své štebetavé mysli a ponořením se více do sebe můžeme objevit více o svém životním poslání. Po ponoru dovnitř můžeme přirozeně objevovat více svou cestu, své poslání, své dary.

Afirmace: *Jsem sám sebou. Jednám moudře. Nalézám své poslání v životě. Sdílím své dary se světem.*

7. 12. 2018 novoluní – Slunce i Luna ve Střelci

Po odložení starého kabátu začíná příliv pozitivní energie. Okamžik pro nabíjení se pozitivní silou Střelce. Ideální čas pro rozhodnutí zaměřovat se na to pozitivní ve vašem životě. Čemu dáte pozornost, ocenění a lásku, to bude sílit. Jak prosté, že?

Afirmace: *Ladím se na to pozitivní v sobě a i v životě. Cítím se dobře. Jsem optimistický/á a mám naději.*

*Text a ilustrace: Květoslava Kolouchová
www.kalendarsily.cz*

Čemu dáte pozornost, ocenění a lásku, to bude sílit. Jak prosté, že?

Stromeček štěstí

Strom jako symbol života, tvořivosti a plodnosti. Propojuje sílu země se silou nebes. Pojďte si s námi vyrobit stromeček pro štěstí a vytvořte si dekoraci pro útulný domov, která má hlubší symboliku, než mnohdy tušíme.

1 Co budeme potřebovat: měděný drát o průměru 0,4 mm, vrtané sekané kameny, štipací a ploché kleště, pravítko, kámen. Na jednu větvíčku budeme potřebovat cca 60 cm drátku a 6 až 8 kamínků. Na celý strom potřebujeme 15 a více větvíček.

2 Kamínek navlékneme na měděný drát, v polovině jej přehneme, za kamínkem vytvoříme smyčku a oba konce drátu několikrát zatočíme. Pokračujeme navlékáním kamínků a vytvářením smyček. Na každé větvíčce jich bude 6 až 8.

3 Takto si připravíme nejméně 15 větvíček. Nesmíme zapomenout na dostatečně dlouhé konce drátků, ze kterých budeme stáčet kmen a kořeny stromu.

4 Jednotlivé větve zatočíme do sebe a vytvoříme kmen. Nezapomeňte nechat dostatečně dlouhé konce pro upevnění stromu na kámen.

5
Volné konce rozložíme po kameni a vytváříme kořeny. Pokud by se nám stalo, že by byl kořen krátký a nešlo by jím kámen obepnout, můžete jej nastavit přidáním dalšího drátku.

6
Kořeny zespodu kamene pospojujeme zatočením a přesahující konce uštkneme kleštěmi. Hotový stromeček umístíme na hodně světlé místo, aby vynikl lom světla v poloprůhledných kamenech.

Tip: Stromeček si můžete vyrobit také z barevných korálků, které budou připomínat jednotlivá roční období. Můžete vytvořit barevné variace podle své nálady, a když použijete bílé nebo průhledné korálky či kameny, vznikne krásný dárek pro novomanžele...

Sortiment (kromě kamene) potřebný pro výrobu stromku naleznete na www.optys.cz v sekci **Výtvarné potřeby – výroba šperků a drátování.**

Vaše redakce AGE a kreativní Optys

Na www.youtube.com/c/optyspolsro se můžete podívat na inspirativní videa pro svá tvoření.

TECH^{EDU}

Věda, technika a vzdělávání zblízka.

8000 výtisků do škol, firem a institucí

www.techedu.cz

Děkujeme za váš zájem o časopis AGE Management, který ve shodě s tiskovým zákonem vydavatelství ANTECOM dlouhodobě připravuje ve spolupráci se společností OPTYS. Zůstaňte s námi a budete i nadále informováni nejen o celostátním projektu pro mateřské a základní školy SRDCE S LÁSKOU DAROVANÉ. Společnost ANTECOM s.r.o., IČ: 28362926, se sídlem Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4, pracuje s osobními údaji odpovědně a v souladu s požadavky zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. V souvislosti s implementací požadavků GDPR, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů, si vás dovoluujeme informovat, že zpracování vašich osobních údajů pro přípravu direct mailingové databáze, která obsahuje pouze poštovní doručovací adresy a slouží výhradně k bezúplatnému zaslání titulu AGE Management, provádíme z důvodů oprávněného zájmu společnosti ANTECOM s.r.o., kterým je poskytování informací nejen o mezigenerační spolupráci a životních hodnotách. Předmětná databáze byla sestavená na základě veřejně přístupné databáze MŠMT ČR a je průběžně doplňovaná například ze subjektů, které se hlásí ke společenské odpovědnosti nebo přímo na základě vašeho požadavku. Aktualizuje se před každým novým vydáním a předešlá databáze se vymazává. Proto vás nebudeme obtěžovat žádostí o udělení souhlasu se zasláním titulu AGE Management, ale umožníme vám, pokud si to budete přát, váš subjekt (firma/jméno/ulice-číslo/obec/PSC) z předmětné databáze pro bezúplatný direct mailing magazínu jednoduše odhlásit na adrese: produkce@antecom.cz. Nařízení GDPR vstoupilo v platnost 25. května 2018. Od tohoto data máte možnost uplatnit tato svá práva: právo na výpis evidovaných údajů, opravu, výmaz, omezení zpracování, vznést námitku, podat stížnost prostřednictvím e-mailové adresy: poverenec@antecom.cz.

OPTYS[®]

*potřebujete
ještě
objednat?*

www.optys.cz
e-mail: skola@optys.cz

Plastický obraz

Všechny materiály naleznete na
www.optys.cz
v sekci Výtvarné potřeby

- nápis Naše rodinaobj. č. 10390
- dekorační strom s ptáčkem.....obj. č. 10138
- stáčené květiny bílá/šedáobj. č. 6294
- dřevěný rámeček se sololitem cca 32 x 32 cmobj. č. 4060302016
- razítkovací polštářek.....obj. č. 3101302033
- papírové květiny mix.....obj. č. 6198
- papírové větvičkyobj. č. 6439
- skleněné voskované perly, např.:.....obj. č. 4070800254
- stuha saténová nebo washi páska
- lepidlo, nůžky, tenký fix
- grafický papír, karton

Postup:

Dřevěný nápis a stromek po okrajích obarvíme hnědou razítkovací poduškou. Stočíme několik papírových květín a do jejich středu vlepíme perličku. Z kartonu vystříháme srdíčka (nebo vysekneme Big Shotem), dozdobíme pomocí fixu falešným štepováním a mašličkou a vepíšeme jména členů rodiny. Do dřevěného rámu vložíme tapetu nebo grafický papír podle vlastní představy. Rám můžeme polepit stužkou nebo washi páskou.